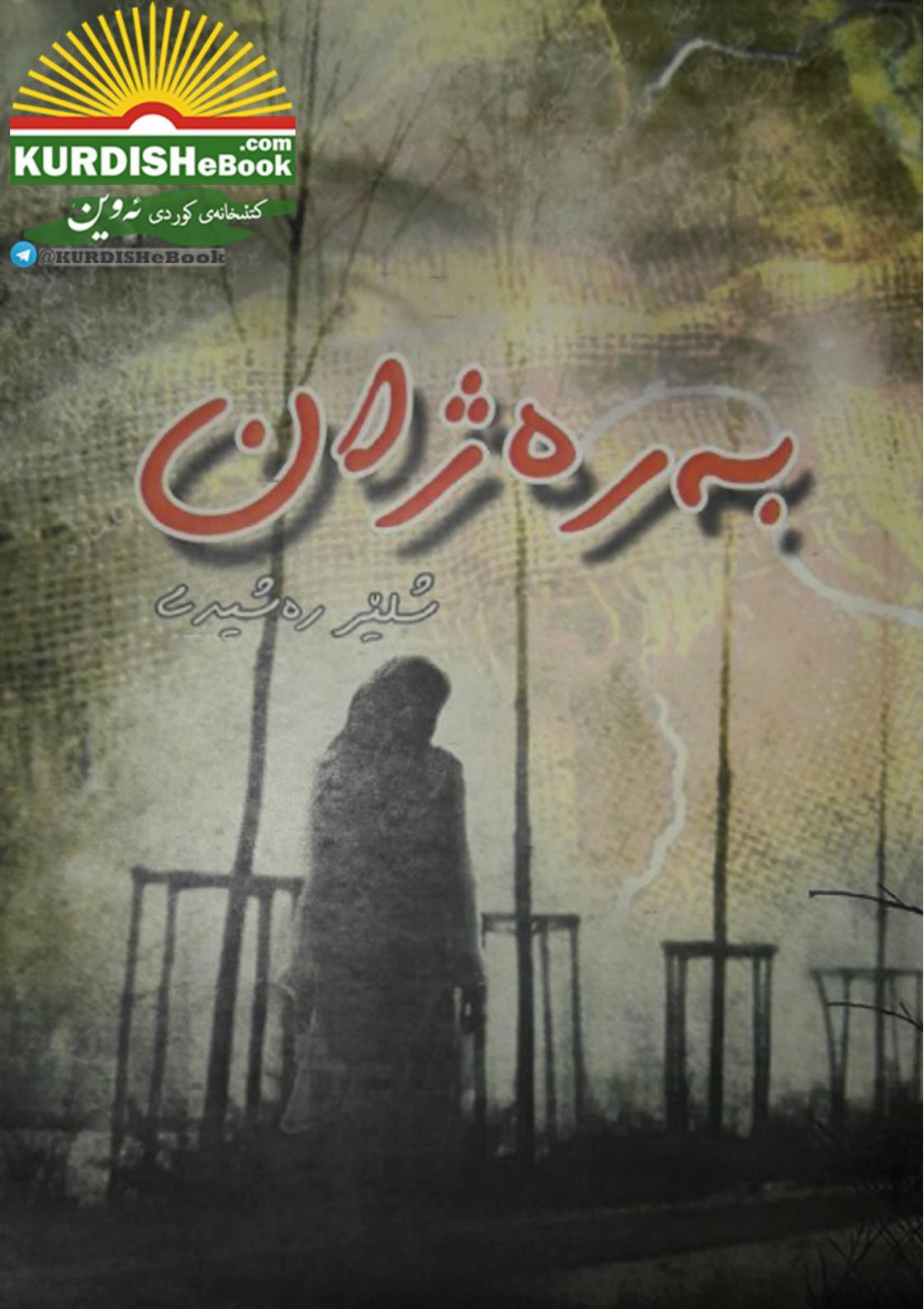

بەرھژوون

مُلەپ رەئىھىئى

بە ناوی خولقیئەری ژین و ئەھوین

بەرھڙان

سەرجەم شیعرە کانى
شلیئر رەشیدى

ناسنامه‌ی کتیب

بهره‌زان	ناوی کتیب:
شلیل رهشیدی	شاعیر:
۲۷۱۳	سالی چاپ:
۱۰۰۰ دانه‌ی خشتنی	ئەزما:
	پینچن و رازاندنه‌وهی ناوەرۆک:
	بلاوگه:

پیش‌ست

.....	پیش‌ه کی ئاسو
.....	پیش‌ه کی شوعله بەیگزاده
.....	بەشی يەکەم
۲۰	گول و بولبول
۲۲	ته‌نیا
۲۳	تەخميسي غەزەلەتكى ((شلىر)) لە لايەن ((ئاسو)) وە
۲۶	درۆ
۲۷	عەشقى كاڭ كەندە
۲۹	چاوه‌روانى
۳۰	شارى پې لە ئازار
۳۱	مه‌ستى
۳۴	كىرى كۆچ
۳۵	لۆمە
۳۶	غەمزەدە
۳۷	دەردى ئەوين
۳۸	زەمەھەریرى بى كەسى
۳۹	بەزمى دل
۴۰	پيرى
۴۱	چاوه‌رييى

خەم

٤٢	بەشى دووھم
٤٤	
٤٥	قىزەي حەز
٤٦	مەنۇو
٤٨	ھىللانە
٤٩	ئەنفال
٥٠	شىن
٥١	دۆران
٥٢	جەللاد
٥٣	عەشق
٥٤	غەوارە
٥٥	ھىجران
٥٦	نامورادى
٥٧	كۆپىلە
٥٩	وەتم مەررۇ
٦٠	دىلىل
٦٢	تاسەبار
٦٣	ژاكاۋ
٦٥	گۈمى رەش

۶۶	ئەستراتزى
۶۳	بارمته
۶۸	خۆش و یستان
۶۹	پەرژین
۷۱	مردنى سۆز
۷۲	رکعەتى گوناھ
۷۴	داوى شەو
۷۶	بۈچى هاتى
۷۷	تەمەن كەمە
۷۸	پۇواناڭى عەشق
۷۹	سەربەستى
۸۰	پواندىن
۸۱	ۋەبىرت دى ؟
۸۲	خەملاؤ
۸۴	كىلگە
۸۵	بۇت ئەگەر بىم
۸۶	كۆسپ
۸۷	كانى حەز
۸۸	غەریب
۸۹	مردن

۹۰	مهرگی تریفه
۹۱	خهیال
۹۲	گلکو
۹۳	فرمیسک
۹۵	زانین
۹۵	زام
۹۶	ژان
۹۷	رق
۹۸	شهپولی خهیال
۹۹	خهلوهتی شه و
۱۰۱	بیزوو

	بهشی سیجهم
۱۰۵	تهمهنی بیهموده
۱۰۸	کله بچه ۱
۱۱۱	شه و پرسنی چاوه کانت
۱۱۴	نالین
۱۱۶	زامی نهینی
۱۱۹	ههلواسین
۱۲۱	زامی ناسور

١٢٥	گومان
١٣١	چیتان ئەوی؟
١٣٤	زهردترین دلدار
١٣٦	خەمیکى شکۆدار
١٤٢	ئەستىرە
١٤٥	تاسە
١٤٨	تاپۇ
١٥١	هاوار
١٥٣	من ئەم چركە زۆر منالىم
١٥٨	عاشقە رۈوتە
١٥٩	يادت نەچى
١٦١	درۇئى سېرى
١٦٣	كەله بچە ۲
١٦٥	خە و
١٦٨	ھيوا
١٧٠	بۇ دايىكم
١٧٢	زام
١٧٤	شەمۇ
١٧٦	مەمتىسىنە
١٧٨	شەرهەف

١٨٠	سنور
١٨٢	هاواریک و مهودایه ک
١٨٤	بازهوان
١٨٦	کام ئاسو
١٨٨	خیوه‌تى ئەوین
١٩٠	ڙن و ئەوین
١٩٣	دیده له خوپنا شهلاق
١٩٥	بردن
١٩٧	شۆرش
١٩٦	ڙنیک

ମର୍ଦ୍ଦୀ ପୁଣ୍ୟ

برادرانی هنرمند سازی پژوهی

گول و بولبول^۱

- چهنى جوانه و چهنى ليت دى به پيرى دلتهرى قوربان
ئەگەر لايەنگرى عەشقى بفەرمۇو توش وەرە مەيدان
+ شلىر و شەشپەر و ھېرۋە و گەزىزە ھەر گولن ئەمما
کە ناوى تو دەبىسن گشت لە ژىر خاڭ خۆ دەكەن
_____پەنهان

- وەرە ناو دايىرە قوربان ئەگەرچى ناوى بەد ناوە
لە كۈرى عاشقان بەدناؤ بەيىنى خۆشترە باوان
+ به پۇوشى شۆرەت و ناوم لە سەر تو گەر نەبىم رىسوا
مەگەر بەم شوعلە خۆ دەرخەم لە تارىكى خەمى ئىنسان
- ئىلاھى شىتىم ئەمشە، دەربەدەر، لەيلاي بىزارم
لە نىيو وىرانى بەدمەستى شكا شىشەي وەفای ياران
+ منم مەجنوونە كەي ئاوارە و بىزارى ئەم شارە
فيدائى شەرت و بەقات بىم كوانى شەوق و زەوقە كەي
كاران
_____ج

- خەزانى فيرقەتى دلدار، ھەلىكىشام لە شالاوى
مەگەر ئۆستادى زانا بىت نىشانمدا رچەي ئاسان
+ ئەتو نازانى من خاكم؟ لە بۆچى ئەمدەيە بەر با؟!
ئەتو نازانى من نەوتىم؟ برووسكەم بۇ ئەدەي نىشان؟!

۱. ئەم شىعرە، شىعىريكى ھاوبەشى ئاسۇ و شلىرە؛ - شلىر / +: ئاسۇ

- دهیینی گیانی من ئاوا، گولى ئەمسال ھەمووی ژاکا
بزهی غونچەی نەپشکووتتو، مەجال نادا خەمی دەوران
+ ((شلیئر)) ھەزەر دەنگە، گەزىزە مات و بى دەنگە
بەلى ((ئاسو)) گەلى نەنگە، بەھارى بى پەلەی باران

* * *

تهنیا

بلین ئاسو: غەربى شارى خۆمم بى سەر و سەودا
گەلەي ھېچم بە تەنیايى لە نىو شارىكى پىر خەودا
بلین ئاسو: ئەرى كوا رۇونە ئاسو بۇ كچى فەرداد!
بە چى دلخوش دەكەى ئەشقت ھا لە نىو بەندى رەشى
ھەودا!

بلین ئاسو: كەسىرەم من لە كۈوچە و قۇزىنى شارا
قورى عالەم بە سەر كەم مەر، كە لاشەم بى دلە و
مەودا

بلین ئاسو: بلىي چۈن تىپەرېنم ژىنى پىر ژانم?
لە رۇوم كەوتۇون تەمى پىرى لە دوورى و كۆچە كەى
ھەودا

ئەوا من كۈنە راوجى شار پىروو كاوم لە تەكىھىدا
ئەگەر من بىمە زاھىد خەرمەنم كى لى شەن و كەودا؟
كە لاوم گشتى تاساوه لە بىرى كۈن و بى نرخا
ژنى شارم ھەمووى خنكا لە بى ھەستى و زگ و زەودا

* * *

تەخمىسى غەزەلىيکى ((شىلير)) لە لايەن ((ئاسق)) وھ

ھەتا كۈنه پەرسىتى باوى مابى ھەر ھەيە مەودا
 دەبى حالى چ بى بولبول لە تارىكى و رەشى شەودا
 دەلى ئە ويارە وانىيۇ لە عەكسى ماھەكەي نەودا
 بلىن ئاسق غەربىي شارى خۆمم بى سەر و سەودا
 گەلەي ھىچم بە تەنيايى لە نىو شارىكى پر خەودا

ھەتا كەنگى دەبى ئىيمە كولايىتىن لە نىو دەردا
 شەتاوى تانە وەك سىلاو لە پىس و پاكمان وەردا
 ھەموومان شەش دەر و ماتىن لە نىو شەترەنچ و نىو نەردا
 بلىن ئاسق ئەرى كوا ۋونە ئاسق بۇ كچى فەردا؟
 بە چى دلخوش دەكەي ئەشتەتە لە نىو بەندى رەشى
 ودا!

ئەوهى شادى و نەشەئى ژىن بى لە نىو ئەم خاکەدا تارا
 ھەموو خەوتۈوين و نازانىن لە بەر چاو و دەمى مارا
 ھەموو ئەمروكەمان رۆيى لە خۆزگەي خۆشىيەكەي پارا
 بلىن ئاسق كەسەر ماوم لە كۈچە و قۇزىنى شارا

قورى عالەم بە سەر كەم مەر كە لاشەم بى دلە و مەودا

تەمەن رۆيى و خەزان ھات و منيش ھەروم لە نیو
خەودا

فەقەت خۆشى ژيانم پەرووی لە نیو بەستەي ئەم و ئەودا
لە عەسرىكدا پەت و دار ھەلخرا بى كوا سەرى سەودا؟
بلېن ئاسو بلىي چۈن تىپەرەنم ژينى پىر ژانم؟
لە پەرەنەن كەوتۇون تەمى پىرى لە دوورى و كۈچە كەي
ئەودا

پەن

خەرابات پاك خەراب بۇو، خانەقاكان وان لە حەىحەى-
دا

پىالەي عاريفان ون بۇون لە نیو مەيدانى بى مەىدا
دلم قەت تىر نەبۇو ساتى لە نیو بازارى ئۆخەىدا
ئەوا من كونە راوجى شار پەرەنەن كەت كەيەدا
ئەگەر من بىمە زاھىد، خەرمەنم كى لى شەن و كەودا؟

ھەموو عمرى عەزىزم چۈو لە ژينى چۈنى بى نرخا
ھونەر فەوتا لە نیو عەسىرى مس و فافون و بى نرخا
شىعر سووتا لە نیو چەپلە و گزە و سالۇنى بى نرخا
كە لاوم گشتى تاساوه لە بىرى كۈن و بى نرخا

ڙنی شارم هه موموی خنکا له بی ههستی و زگ و زهودا

* * *

برهه زنجی هنرلواه سرمهه په چهه

دره

ئىستەكەش سوچدە دەبەم من بۇ ژوانىكى تەواو
شەرمەزارم لەم ولاتە بۇ نەبۇ پاكى بە ناو
داخەكەم باخى ھەريمى عەشق و دلداريم وەرى
سەد بەرى مىوهى رىزى، نەيگەيىھەانا كانىا و
عاشق و مەستى وەكۈو من بەس بە ئەفسانەي ھەبۇو
يار بە پايىزى جودايى دايىر زان رۆحىم بە تاو
رۇوم لە بازار و ھەوارى ھەر مەرفىنەكى دەكرد
قەت بە رۇوي جوانى سەداقەت بۇم نەھاتە گفت و
داو

سالگارىكە بە تەنيا رى دەپىيۇم من لە شار
ھەر دەلىيى نەبۇوە لە دايىك دلېھەرى سەودايى چاو
مەنۇنى شىرىينى مەكە گەر فيكىرى فەرھادى نىيە
رېگە دەبرى و خوين دەنۇشى بى ژوان و خورد و
خاوا
دلېھەرىكى بى وەفایى دلرەق و بىمار بۇو
كوشتمى و ئاسارى سۆزم يەك بەيەك لىيم بۇون
تەواو

* * *

عهشقی کال کهنده

ئەگەر جوانیت دلم ئەگرى بە چىرۇكى گرا گەپىام
 بە گيانىت داستانىكە بەسەرهاتى رەشى دونىام
 مەلى يىلىم شەھۆي ژىنم كە دارستانى پىسى سووتا
 گرىكى تاقەت ئەستىئەن لە نىو بازارى لاۋىما
 ئەترىسم گيانەكەم بالاي ناما تۇ بىراكى پىسى
 ھەموو ھەستت وشك بىت و عەشق مانا لە دەس دا
 لى

كە سەرخۇشى و نىڭارى خۇت بەرەھو ژىنى تەرت
 دەتب

ھەزار دەرد ون دەكا لاي من كە چاوت يادى يارت
 ك

كە بالاي تەرزى عەنبەربۇت لە بەر دەركى دل
 ئەدوينم

عەهد وابوو كە داخى عەشقى کال کەندەم بسووتىن
 نەلىم و قەت نەدرىكىن كە چەن جاران ژوانىم دى
 كەچى كامى دلم پەميا، فيراقى دلبەرانم دى
 بە فرمىسىك دېمە گۇ من بۇ فيراق و كۆچەكەى
 گۈرم

كە دەيكەم شانە تانوبۇي ھەزار مانا قىزى شۇرم

به يادى پاسهوانى دوست به هەلچونى به چاو گەر

دېم

بزهی تالی پەژیوانی بەرهو گۆرى سر ئەيمالیم
ئەمن نازداری دلدار و ئەمن جوانی ژوانان بوم
مەژاکین، مەپروینن گولى سوورى رەفيقى رۇوم
لە نىيو سينەي وەرەم گرتۇوم دلىكەم ھەن پرى ئازار
دەللى ژىن قەت وەفای نابى بىزانن قەدرى نىيو گولزار

* * *

ئەم

چاوه‌روانی

چاوه‌روانی چاوه‌کهت چاوی به خەم کردم خومار
 بەس لە خۆبایی بىرە با بەس بکىشىم ئىنتىزار
 كەي ئەكىشى ئەو خەمەي شىواندى شىوهى لاوهتىم
 وا مەرە تەنبا عەزىزم روح و جەستەم، بۇون شەقار
 دەك شەو و ئىوارە بىرۇ با لە نالھى شەو كەوم
 با بىنى بى كەسىم و دەركەوى كۆچ و هەوار
 گەر هەتاویش بىتە پىشىم چاوه كانم لىلى لىل
 ژوانى من هەر چۆللى چۆلە و رۆزە كانم تارى تار
 خاكى كۈلەن سەدان جار بۇو بە جىنى سوجىدەي
 عەش

چەشنى وەحشى ويلى سارام چۆلگەيە شويتى قەرار
 دەك خودا نەيدەي بە كەس قەت ئەو دلەي
 وىزان
 وەك وەتنە بى لەتلەتى كەن بىتە مەردۇوی
 بىم
 بىزاز

نايى نەزمى دل بىنى؟ وەختە سىنەم شەق بەرى
 وام لە تەك سللولى عەشقا، نايى بۇ لام جاروبار؟
 شەرتە نالھەم بىتە كۆتا گەر بىھى بۇ داوهتىم
 كەي ئەمن بى تو ئەمېنم؟ هام لە شارمدا غەوار

* * *

شاری پر له ئازار

گوله کەم شاری دلەم پرپری ئازاره، دەرۇم
 چاو له هەر شوينى دەكەم لانى سەگى هاره
 دەرۇم

مەكە بىروا كە وەفای لانىھ كەس تالە ژيان
 مەكە باوهەر كە بەزەي كەس نىھ لەم شاره
 دەرۇم

گولى ئەم شاره بە باي پوول و پەلە پىدە كەن
 تاوه کوو پوول و پەلە حاكم و سالاره دەرۇم
 تکە فرمىسىكى بە خوين سور ئەسەرى بىرى
 سەرە

نىھ بىزوين كە بدەين پىالە له يەك عاره دەرۇم
 گوله کەم لىيم گەرى با قالى قىسى كۈن بشكى
 لە ولاتى كە جەزا، بەند و پەت و داره دەرۇم
 بە وتهى شىعرى حەريت دلى وېران دەھەزى
 تو نەبى كۆترى كويستان لە قەفسەن خاره
 دەرۇم

دلە شاعير دورە، ئالتۇون و گەوهەر، تان و
 پۇي

بەختى ئاۋىنەيەكى پىر خەم و ئازارە دەرۇم
 گىرى قىىنم نەچزىتى كە دلى بەردى نەيار
 باشتەرە مەرگى ((شلىرى)) لەم سەرە بىزازارە، دەرۇم

* * *

مەستى

وەرە ئەى مانگى جوانى ناو شەوانىم
 كە ھۆنراوهت وەكwoo مەرھەم دەزانىم
 من ئەمشەو مەستى سەوداي چاوه کانىم
 دەبزويتى دل و سەرچاوه کانىم
 لە پاش عومرى ژيان بۇ من بەهارە
 كە رۇوى وەك گول لە پشکووتەن دىيارە
 وەرە بۇ بەزمى مالى دل عەزىزم
 بېرسە جارى حالى دل عەزىزم
 كە دەبىنى بە شەو خۆر دىتە ئاسمان
 بە ئاسايى بىينە بەزمى رەنان
 گولى من رەونەقى ژينى بەتالى
 كە چەن سالەم بەلام دل بۇي منالى
 وەرە بروانە دلبەر مەحشەرى كرد
 تەرايى لەو دلەي مىردووم سەرى كرد

ئەوا مەستم بە بى باده بە بى مەى
وەرن دەستم گرەن تىكەن پەيپەھى

ئىلاھى ھەر بەھارت سەرەتەرى بى
دلى شاعير دەبا بۇ دلىھەرى بى
وەرن دەستم گرەن ھیواى دلم ھات
دە مەگرەن رېگە لەو قەلبەھى كشومات
ئەرى يارم بە بالاى عەنبەھى دى
مەكەن مەنعم ئەشق ھەر سەرسەھى دى
دە مەى تىكەن پەيپەھى تا سەھەر دى
بەلەنى داوه پىم يار بى نەزەر دى
مەكەن مەنعم لە شىتى كاتى ئەو دى
شەھى بۇنى ھەناسەھى كاتى شەھى دى
دلى مەردوو دەبزۆتى بە نەشەھى
لە بەر ئەو وادە بۇم تىكەن پەيپەھى
خودايىا دىمە دەرگەت وەك غولامى
دە بگەرە دەستى داخوازى مەرامى
خەلک دىتە تکات بۇ سەھەمى ئىمان
ئەمن ھاتووم نىگاھى كوالە چاوان؟
ئەتە دونيات لە پىناو عەشقە سازان

ئە تو بۇ ئە و بە تا روونا کى رازان
مە كە مە نعم عە شق بى وادىيە و دى
بىھى سته چاواي دوژمن كاتى ئە و دى
غولامت بىم لە سەر پردى قىامەت
گوناھىارم نە كەي نە گرم نە دامەت
دلىم پاكى بە قەد پاكى گولانە
بنىزىرە خۆشە ويستى بە و دلانە
دلىم پاكى بە قەد جوانى ((شلىرىھ))
خودا ياخى جامى رە حمەت بۇم بنىزىرە

* * *

کزهی کۆچ

بە یادى تو ھەتا کەنگى ھەناسەئى ساردم ھەلکىشىم
لە حەسرەت ئاورى دوورىت ئەسۋوتى مەسکەن و

جىش

ئەوا تىنى گىرى كۆچت ئەسۋوتىنى دلى وىلىم
لە هيجرى مىھرە بايتا لە شۆستەيىدا بە دەرويىشىم
ھەتا رۆزى منىش نوبەي سەفەر بىكابە مىوانىت
خەرابى نىو خەرابات و جىڭەر سۇوتاوى لاي خىشىم
بە گىانى تو كزهى كۆچت دەسۋوتىنى رۇخى زەردىم
ھەتا قەسىرى قىامەت دى لە بۇ جوانىت خەفتە كىشىم
ئەمن داماوى ئەۋاھەم كە ئەتكىشا بە پەنهانى
ھەتا مىردىن عەزىزى دلى بەللاكىشىكى پىرىشىم
ئەرى شىرىن، زولەيخا، لەيلى، ئەزى زىنى بە ناكام
بە مەرگى توپىھ لەرزىيە دلى پىزام و ئەندىشىم
ھەتا ماوم لە دووئى مانىش ئەبى نەتكەم لە ئەم يادە
لە دەورى ئەۋەپۈلانەت وەكۈو عاشق جەفاكىشىم
ئىلاھى سەبرى ئەييوب و لە عەشقى خۆت خەلاتم
كە

ئەگەر نا دەردى ئەم كۆچە ئەۋەستىنى دلى پىشىم

* * *

لۆمە

بە ئەشقى تۆوه زىندووم و ژیاوه جەستەكەي خەستەم
 وەرە بۇ چاوى تۆم نۇوسى گولم ئەم چەپکە ھەلبەستەم
 گۈپكە ئاگرى يادت كە كاتى دىتە نىو خوبىتم
 تەب و تابى چەنى زۆرە بە گىانت ھەر گىرە جەستەم
 گولى ليوت لە سەرلىيۇم كە دىتە نىو خەيالى تەر
 رەزى چى؟ ياسەمن كوانى؟ چەنى رەنگىنە ئەم ھەستەم
 كە بالاى نەونمامى تو لە ئامىزى خەيال ئەگرم
 ھەموو دلدارى ئەم شارە وەكۈوا واژەن لە بۇ بەستەم
 كە پەيكى پاكى چاوانت ئەننەم سەر بە سەربەستى
 تەواوى شار بکەن لۆمەم من ئەو كىزۈلە سەرمەستەم
 وەكۈوا سالارى گشت عالەم لە كەس باكم نىه ئازىز
 دە تىكە عارەقى چاوت دەبا ھەر بىزىن ئەو پەستەم
 لە عەشقى يارى خۆى ھەر رۈز گەرالى شوستە و شارە
 گەلى سەربەرزى ئەو تانەم بە ناوت دىتە سەر جەستەم

* * *

غەمزەدە

چاوهەری بووم ھەر نەھاتى بى كەس و بى يار خۆم
ئەى بە بى تو من لە شارا بى پەنا و غەمخوار خۆم
وا سەنورى دوور لە تۆيى تا ئەچى و بالا ئەكا
رېگەيان وا لى تەنیوم بەندى نىو دیوار خۆم
گیانى شیرینم لە سەر لیوارە ئەى داخى دلەم
من لە دووی كۆچى عەزىزانم لە خۆم يىزار خۆم
كەس وە كەو من چاوهەرانى دەركى بى سۆزى نەبى
رازى شاراوهەم عەيان بۇ خاوهەنى ئىقرار خۆم
ھەر دەلى شەو تىغى داناوه لە چاو، خوين دى لە رەروم
پۇو لە كام لا كەم كە رەخسارى لە خوين گولنار خۆم
من سەرم سوور ماوه لەم كارەى دلەى بى عارمە
وھى لە نىو تىپى رەفيقان غەمزەدە و بى عار خۆم
ئەو ھەموو كۆچەم بە چاو دى هيشتا تامەزروى گولم
سەيرى سووتانى ((شلېر)) كەن وھى بە بى گولزار خۆم

* * *

دەردى ئەوين

وەرە ئەي سروھ کەي ژىنم بى تۇ وشكە گولزاران
بە شانەي كە قىزى خاوم، بە پەنجەي نەرمى وەك باران
وەرە گيانە ھومىدت بى تەبەررەك بىنەوە لە ژوان
دەسى يارمان بە سەردا بى لە كابەي پى سەفای ياران
لە كابەي باوهشت يارەب، شەۋى جىنى ئەم غەربىيە
كە

نە كا خەم گيانى بىچىنى و نەگاتە كۆرى دلداران
ھەتا كوتايى ژىنلى مە، ئەبى پى بى لە ئۆخەي دل
نە كا رۇزى لە بىرت چى گولم رېوارى رېلى ئاران
كەسىكىم تىنەگەي وەللا لە بازارى دلا ئەورۇ
وەرە پىالە لە يەك دەين و لە بىر كەين كۆرى ئازاران
ئەقرچى دل لە ئەو كۆسپەي كە يارم پايەرېزى بۇو
دەدەي ئوستاد، غولامت بىم ھومىدىك بە وەكۈو جاران
كە دەتفەرمۇو خەمى عاشق وەكۈو دەردى گران وايە
منى غافل چ دەمزانى دەبىم وەھلۈھەدای شاران
ئەوا دەردى ئەوين لىيى دام، شىۋاوه سەر و سىمام
بىرىندارم، دەنالىم، پىچ دەخۇم وەك گەستەي ماران
تەبىبى دەردى كارى من فەقت دەنگى وشەي يارە
دە مەيکەن با بىنالىنم وەكۈو كۆست كەوتۇو خەمباران

زمهه‌ریری بى كەسى

وېدەچى زامى دلى تو بۇ دلەم نەكولىتەوه
ئە و گەھى بۆمت ھەبۇو، ھىندىيکى كەم بۇوبىتەوه
مانگ و رۈژم وەك شەوانى تارى دىلىم تىپەراند
خۇ نە يادت كردىم و نەيش كورتە نامەت دىتەوه
خۇ دلى من وەك ھەتىيى بى پەنايە و بى پەسيو
بەم شەوى زستانە بۇ كوى دەر دە كا ھەر دىتەوه
زمەهه‌ریرى بى كەسى و مایه پۇوچىم سۆز ئە كا
تۆش نەماوى لەم ھەرىمە سالى جارى دىتەوه
جاربەجارى دىتە تانە، لىرە كېيىارم نىه
بەختى خۆمە، نىمە گۆ، كاتى ئەرۇى نايىتەوه
تو وەكwoo كانياوى رۇون بۇوى بۇ دلى مات و
غەریب

چۇن دەبى لە و ئاوه ئاھر جورعەيەك نەخورىتەوه
چاوهەری بۇوم ھەر نەھاتى بى رەفيق و يار خۆم
بىستىمە يارت ھەيە و ئىتىر وەفات نايىتەوه
يارى من توی چاوه كەم ھەرجى ھەيە بىگانەيە
تۆزى چاوه روانى من ھەروا بە تۆزى پىتەوه

* * *

بەزمى دل

بىنە سەيرى بەزمى دل چۆن شايى بۇ يارى ده كا
 ئەم سەمايم دەردى سەد سەرچۆپى گر كاري ده كا
 بىنە سەيرى چاوى شەھلاي، وانەقاشى كردگار
 خەت بە خەت رەسمى ده كا، دياره ھونەركاري ده كا
 وەرنە سەيرى ئەو دلەي پى مىھر و عەشق و پاكىھ
 تازە چىرۇكى وەفاي ئۈستۈورەكان ديارى ده كا
 يەك بە يەك شارى ولاتم پشكنىوھ، يەك بە يەك
 گشت دەزانن ئەم دلەي من شىتە دلدارى ده كا
 كەس بە نادانى بەرەو شارى دلە قەت رى نە كا
 وا گولى من شانشىنى عەشقە سالارى ده كا
 تاكۇ ماوم من قوتابى مەكتەبى عەشقى ئەوم
 ھەر كەسى چى خۆشە بىكىا، من دلە زارى ده كا
 بۇ دەلىن مات و پەشىو و دلىپە دايىم ((شلىئە))؟!
 خۇر لە ٻووی ھەلدى لە سايە دل، ئەۋىندارى ده كا

* * *

پیری

رۆژگاری لاوی رویی داخه کەم بۆ رwooی گەشم
بین تەماشا کەن وەريوھ شاپەری هىرۆی لەشم
چوونە کوئ دلدارە کان بۆ من بە تەنيا مامەوھ؟
وھک پەری کا رام دەزىنى باي خەيال، پووج مامەوھ
ئاخ لە دەردى سەختى پیرى ئاي لە لاوی کەم
تەن

وا لە ناو چەرخى زەمەن دا زۆر پەشىوم بۇوم بە پەن
گەر ئەزانى چەن بە داخم بۆ ژوانى بى قەرار
چاوهەرپى دلدار بەسەر چوو چاوهەرپىم بۆ سەر مەزار
وا لە كىوي سەخلەتى ژين، رۆزى شىرىن تىپەری
رپووی پەشىوم شىن ئەگىرپى بۆ سەماي خوش
دلتەرپى
بۆ نەرپۇم بۆچى بەيىنم سووچى بى كەسى ئەگرم
تىر ئەگرىيەم بۆ جەوانى تا لە دەس پیرى ئەمرم

* * *

چاوه‌ریّی

نیشانه‌ی دهردی هیجرانت له چاوی لیلما دیاره
به قهد ئەم شیعره شیواوهم خەمی دووریت له دل
اره

هەموو رۆژى به ئاواتى سەرنجى سەر لە نوى
دیس

دەبن لیوریز چەمم ھەر دوو له فرمیسکىتىكى
ساوهروان

ھەميشە پرسیارن بۆم له بەر چى چاوه‌نورى چىم
نه بىيارى، نە پەيمانى، تەواوى ھەر خەويك بۇو
دىم

بلىتى دل كەى له شىتى دەر بچىت و بۆم بىيت
عاقل

بىر بىر، له بەر چى چاوه‌ریي تو؟ ئەى دلى غافل
له يادى چوو نەچىرىكى كە خۆى داوى له رىي
ناوه

بە هيواى چىت؟ مەبە ماتل، نىه تا بىته هاناوه

* * *

خەم

شىتانە دەرۇم، لېرە كە بى كەللىكە جىهان
بى ھۆ چەمەرام بىتەھوھ كۆتا خەمە كان
ھەر كەس بە ھومىدىكە وە سەر پىوه دەنى
شادى نىھە، خەم دى بە دلەم پىدە كەنلى
كە ئەم خەمە بن دارە بە جى دىلى دلەم
دەمكىشى خەمت رۇونە بە رەو مالى گلەم
وا چنگى خەفت دايىدرى سىنهى شە كە تم
لاشخۇرى ئەجەل خواردى دل و جەرگى لە تم
نا نا خەفتەم داتنە گرى ھەستى دەرۇون
مالى خەمە چەن سالە دلى شىتى زەبۈون
نا رۇحى ((شلىر)) تۆ بىرۇ بژوئىنە ژيان
جى بىلە ئىتەر ژىنى رەشى پىر خەم و ژان

* * *

مەدەن شەل

۲۹

برادرانی هنرمند سازی پژوهی

قیژه‌ی حەز

لە لیواری
پر پزیسکی تەنیاییدا

وچان ئەدەم

ئائى لە لوورەی سەرگەردانى و

ئائى لە قیژه‌ی ئەو حەزانەى

سەرم بېرین

لیم ناگەرپىن ئاسوودە بەم ...

* * *

مەنۇو

کاتى زنجىر لە پىيى پەرتۇوو كى

شار دەدەن

چم ھە يە دەنگ

بۇ ھاوار

بۇ فرييا؟

ئىرە قاقىرستانى ھيوايىھ كورم

دەنگى وشە دەخنەكىنن

گەرووى مانا ھەلدەبرىن

مانا لە قەوزاوايى بى دەنگى شاردا

گيان دەدا كورم

ئاو بۇ رۆيىشتىن لە رۇو دەچى

كەس دەنگى بە مۆسيقاي

پەپولە نابەخشى

ئىرە جەنگەلى شارە كورم

مەنۇو! لە نىيۇ ھارەيى زنجىر و ئاسندا

رۇزىھەلات

ھەمۇو رۇزى

تازه‌تر ده‌روی

مهنوه کورم.

* * *

۲۰۰۹

هیلانه

دلم

هیشتا هیلانه

چاوه کانی تو و

لانکه ههستی ئه وینت بو و

کاتی واتزانی مردووه و

له سهر کوتھی بیری رهشت

به تیغی و شەی

تفت و تال

لەت لەت کرد.

* * *

ئەنفال

خوینریزه

گومان

ھەموو رۆژى

دلدارەکەم

ئەنفال

ئە کا ... !

۲۰۰۰

شین

تا داخ له ههناو
بی تاوانی له روح
سهوز له فرمیسک
زهد له ئاوهدانی
شین شین له دووبات بونه ووه
هه موو هه ناسه کانم
پیشکه شت بی
خه م ...

* * *

دۇران

دۇراین ئىمە
ئەو كاتھى وا
پەپولە سىحرلەيە كان
كلىو كلىو
بە سەرماندا دابارى و
زەھى زەھى
ھەلمان مېرى و
بۈويىنە بۈركى ئىوارە و
ئامىزى شىت
ون بۈويىن
لە خۆشە ويستىدا
ئەو پەپولانە،
كاتى بۈون و
توانە وە و
ئىمەش چ وىران دۇراین بە عەشقە وە
چ وىران ...

* * *

جەلاد

كاتى ناوى عەشق دەبەن

لە خەيالما دەبىمە جەلاد

قۆلبەست دەكەم

چى خانەدانى ئەۋىنە

بەرەو كورسى مەرگى دەبەم

كاتى ئەمرى

بزەي ئۆخەي

لىيوم ئەگرى ...

* * *

عەشق

سەر دامەخە

چاو ھەلینى و

بزە دەگرى

بە وىنەي

"يۈوپسۇ" ي مىسىرى

شىئىم مە كە

پىئىمە كە نە

سەرنج مە دە

بە نەھىنى

مە يىكە نىگا

نە كا منىش

ئاڭر بگرم

"وەك "زلىخا"

* * *

غهواره

خوت له بالا

شیعره کانم مهئالینه

بهس دهس و هرده

له روحی خهیالی مهندم

تو به زامی جهستهی شیعمرم

نائاشنای

مهرگم له هه نگاوت ئه تکی هو ئاشنا ...

خوانچهی ریگای ئاواتی شیت

له بالاما ئه پروینی

عهشقی و فایی مده له به رؤک

خولیا کانت بتە کینه

خوت نه تزانی غهواره بووی

ئه و کاتھی وا

تىكەلاوى خويىن و جهسته م

هەلۇهدا بووی

هەلۇهدا ...

* * *

هیجران

خۆزگە
قامووسى زالمم ورد ئەھارپى
ئەو کاتھى وا
ئامىز لە هىجرى قامەتت
وشك ئەبىت و
نىگام بى كەس لە چاوانت
سەر ھەلئەگرى
ئاخ شەپھلى
وه كۈو دەريا
ونم بكا و
منىش ويۋانتر
لە پىشىو
عەشقاؤى بىم ...

* * *

نامورادی

سنه من

مه خوازه ژان
مابووس منم و
لهم سه رسوور ماوهدا

میوانی ئاوریشم

سنه من

مات بیونم له و نبیونی دله و
نامؤبی من لهم ژوانهدا
لهم گهل نامورادیم به رانبه و هستاوه
تو به دهنگ و ناو و زیوینی
سنه خاوهت به سه ردہ میک
ئه مهوى له و مه گروومه
باشترين ژوان به بالام بدروموم

* * *

کۆپلە

ئەلیم مرۆڤیکی ژیرم!

ھەرچى ناوى

کۆپلە يى بى

بەرى دەگرم

دەلیم ھیندە رەونا کبىرم

سەوزايى چى بىرى وردە

تەروو سكەي حەز

خۇرى تاسە

دەپەرەستم

بەلام كە دىتە باسى تو

وه كۈو كۆپلە

بۇ نىگايەك

كەنۆش دەبەم

كە دەبىنم

ئامىزى نەرمى سەرنجىت

بۇ وەتە حەشارگەي رەقىبىم

ئەو رەش بىرەم

چى بۇنى ئازادى لى بىت

ههـلـی دهـدـرـم

* * *

برهـمـنـی هـنـرـیـهـ سـعـیدـرـ پـهـیـرـ

وتم مه‌رپو

وتم بلىندى توانييم

هاكا رميا

بهس وشهيه کي هومييدم

له لا بل

ئه و جار برو

وتم دلم په رژينى هەلتە كاندووه

هاكا ئەوهى چەن ساله چاندۇوەمە

لېم بزر كا

وتم هاكا بىستت

جيھان بۇوه هيغانەي نفرەت و

ئىتىر كەس نەبى

بە قەد ئەمن

بىرت بكا

قاقاي كىشا

قاقاي كىشا

قاقاي كىشا ...

* * *

ديل

ئىۋارەيە و بالنىدەكان

يادى بەرزەفرەكان

ئەپەرژىننە ناو بى دەنگىمە وە

ئىۋارەيە و

بۆت دە گەرپىم

نههاتى

ديل

شار پىر لە خودايە و

بىچارەكان زۆرن و

بى فرييادەس

نههاتى

ئەزانىم

پىگە سەخلىە تە

عەشق

سەخلىەت دەپىتى

گەر سە وزايى عەشق

رۇخت سە وزپوش كات

ئیواره کان پر بهم شاره

دیل سرم ئە کا

نفرهت لەم ئیواره

دیل

* * *

۲۰۰۳

تاسەبار

دەمم

پې لە تەرمى ماقى موقەددەسە و

دەلم

پې لە تەزۈووی تاسە لەبار چوو و

چاوه كانم

پېن لە چاوه رۇانى كۆزراو

من

ج

خويىن رېئىكى غەددارم.

ڇاکاو

ئه بمه جامى

چاوه کانت تومار ئه کەم

ئه بمه رىگا

ئيواره هات پياسه بکهى

ئه بمه نىگا

تا چاو بىر کا گزىنگ و تين

ئه بمه چيرۆك

پيشوو بلېت ده ردى ئه وين

به لام ئامان

كچم ئامان

دلت نه کهى به ژوورى رىيواره دلدار

نه کهى روله چاوه روان بي

نه تمىنى ئارام و قهرار

نه کهى چاو بېرىيە رىگا

زه رد هەلگەريي رۆزى سەد جار

دلنيا به كچى جوانم

فەرهاد ئەفسانە يەك كۈزە

تهنيا بۇ جارييکىش نەھات

شیرین ژاکاوه و
هله‌لوهه‌ری و
له یاد چووه و
وا له ژیر پات.

* * *

برهه‌لنه هنزاوه سه‌پدر به‌پدر

گۆمی ڕەش

گوله سهوزيکى شىتۇكە
لە سەر رىگاي ئاوى چەتوون
بە هيواى عىشوه و لەنجەيە ك
لە ئەم بنا ر بۇ ئە و بنا
دەھات ... دەچوو ...
ئاخ رىگرى خستە سەر رىنى
لە گۆمىكى رەشى مەرگا
بى ئەوهى
تىر بى لە نىگا
بى دەنگ خنكا

* * *

ئىستراتژى

ئەمە ئىستراتژىيە

ئىستراتژى

بى دەنگ و

حە يا بە خۇ

كە ھەلنى چەم

رەنگە ھىرۋشىما يەك لە دلەم و

ھەلە بجه يەك لە گلىنەم

سەر ھەلبات ...

رەنگە ئىدى زاوزى نە كات

سۆز و سەربەستى و تىڭە يىشتن

دوايىن پلانى شەپۈل ئەمە يە

كىللانى باخچە يەك لە سۆز و

دەشتىك لە سەربەستى و

ئاسمانى لە ھاوار

* * *

بارمته

گ رۆژى حەزره‌تى چاوم
ئەھىننى وەھىي رازى دل
كەچى دلرەق
لە بۇ سەلماندۇ خوازىبارى بارمته‌ى!!
چەنلىك كالىت!!
منى شاعيرى رووت و قووت
چ شك نابەم
لە پىتناوى
قەبالەي مالە ھاوسييەك بەھينم
گيانەكەم رازىت؟

* * *

خوش‌ویستن

به جی^ی

خوش‌ویستنه کانت

به جی^ی

هاتنى ژوانت

یادگارییه کانت

هه مو و رۆزى

ترازىدیای خەمت

سروودى چاوت

دەلینه وە ...

* * *

په‌رژین

ئەری ئەکری ئەم ئیواره
درگای زیندانی چاوه کانت
بشكىنى بەرهو نىگام؟
پەرژين بسووتىنى لە دەوري گلىنەت
بەرهو ھەستم؟

ئەری
بەرەت
بەرەت
بەرەت

بزەت لە سیدارە دابەزىنى
بىكەيتەوە سوورەگولى ژوانى تر؟
ئەری ئەکری كەلەبچە
بە دەستە کانت تۈور دەي
خەم بتۈرىتى لە دلەم؟
چاوه‌روانى بگۇپىتەوە بە راموسان و
ھىجران بکەيتەوە
بە دەستە ملانە كەى جاران؟
ئەری ئەکری
لەم ئازارە مەرگاوبىيە پزگارم كەى
لە تابوتى تەنيايى دەرم بىنى و
بۇ جارى تر

تیر بیمه وه به ره و به خشینه وهی

خوش ویستیت؟

* * *

برهانی هنرمند پیر پهلوی

مردنی سۆز

له گیلاسی به هەنگوین کردووتان

ھەزار جار ژارم نۆشیوه

ئای عەودالان

من مردنی سۆزم پىيە

بۇ وانھى دوارقۇرى كچان ...

* * *

رکعه‌تی گوناه

سهد و بیست و چوار هزاره مین

رکعه‌تی گوناهه و

ئاوسم به هزر

دادوه ریک ده کیشمە وە

پر لە نھینى راز

پر لە تو

سهد و بیست و چوار هزاره مین

سەرپریمە

پر لە تیغ

لە چەقۇ

سهد و بیست و چوار هزاره مین

قىزەم

بلىندتر لە ياسا

لە قامووسە پىرۆزە كان

پر لە عەدالەت

لە شکۆ.

* * *

داوى شەو

دەلیم بِرَوانه پُوحى من
بە بادەي غوربەتا مەستم
وەره بنوارە جەستەم وا
لە وەرزى پووشپەردايە
رچاوه دەستى پېھەستم
لە نیبو داویتى حەلقەيدا
کە کازیوهش گوزھر ناكا
بە نیئو رۆژگارى تارمدا
ئەرى گيانە
ئەوهى ياغى لە شەوگار و
ئەوهى هاوارى فرييا بۇو
ئەوهى ئەيويسىت نەبى نەبۇوا
سنوور دەمبىنى لى دەدرا
ھەموو راوى لە داوىدا.
ئىستاكە لە داوى شەو
كەلەبچە سازى تەننیايم
سنوورىش ھىننە بەربەستە

تهنانه‌ت تیشک هه‌لنا کا

که لیّی ده‌رچی

* * *

بره‌رینه هنر ایرانی

بُوچى هاتى

تۆش بىزارى

لە لافاوى خەمە كانم

تۆش غەوارەى

بە گەردهلولى ھەناسەم

ونت كردم

ج دەربەستى

گەنم گول نەكا و

گەزىزە بەهار نەپىيۈ

ج دەربەستى

پىكەنин بە جوڭەى رەشا بىروا و

بە زەرياي خنكىاندىن بىغا

بُوچى هاتى،

چىت پى گەيىشت؟

جىگە شاعيرى شىتى

پە مەراق و زووخا و

تەننیا يى ...

* * *

تەمەن كەمە

دلىيا بە تەمەن كەمە

نامەۋى لە پرسەنامەم

تامەزروقىي بى كۆتايم بۇ بنووسى

نامەۋى لە سەر گلکوم شىن بىگىرى

تاجە گولىنە بەھىنە

بى ناو پەرستگاي

ئەويىنى كاڭ كەن كراوم

لى مەشكىنە

بى ۶

لە پشۇودانى ئەمسال

تەنیا ساتى

خۇشەویستىم بۇ بەھىنە.

* * *

رۆوناکی عەشق

بى رەحم بۇوى

بەردى رەقت ھاویشته

رۆوناکی عەشقم

چ دەربەستى

ورووژاوه خەيالى پاک و بىنگەردم

خويىنى دلم

زابووه ناو داوىن نىگات

ئەو ئىوارەى

بە بى بزە

پشتت كرد و

بى به زەيى

بەجىت ھىشتم

* * *

سه ربه ستی

و ت ت ه نیا ی

سه ربه ستی

بی ت ه نیا

جاری بمبینه

چه ن سه ربه ستم ...

* * *

پواندن

هەموو ئەم رۆژانەی

يادت ...

ھېجرت ...

خۇ دۆراندم

سووتاندمى

ئەمەرەنگى.

ھەموو ئەم تەنیايانەی

كە تۆم ناوى

سەوز و سوور و

ھەمەرەنگە

دەمەرەنگى.

* * *

وەبىرت دى؟

وەبىرت دى

لە بەر كابەي چاوه كانتا

چەن جار

سوجىدەم بۇ دەبردى

وەبىرت دى

نەدەھاتى

دل وەك ساوا

گۈرۈي دەگرت بۇ ئامىزت

وەبىرت دى

بە رۇوبارى ئەشكى رۇونم

سەد تۆمارى دلدارانەم

بۇ ئەناردى

تۇ رۆيىشتى

دلەم مەرد و عەشق مەۋيسن

سەرى ھەلگرت ...

* * *

خەمڵاو

ئەسپاردهت

بۇته پۇوشەلانى كۆنه ئەوين و

رۇچوون

بە هەنیسکى ئىوارەيەكى چاوهروانا

پۇوشەلان

خەملىنى خەلەفاوى

دوايىن ئەسپاردەتە

بە رېكاني بى گوناهدا

زنجىرىيەكى واى لە ملما

دە رەشىبەلەكى ھزرى خۆشت

بە ترازيىدىياي ئەمجارەي بى كوتايىدا

بە هەريمى ئەوينىكى پايزەرىزدا

دە ئەسپاردەت

بە پىغەمبەرلى نىگادا

كەيلى شەمى دوارپۇرى بى قەرارىيم كە

لەوانەيە لەمە بە دوودلىك نەبى

عەشق دوايىن گياندانى بىت

لهوانه یه ئىتر هىچ و

مهسله كىكىش ناوت نهبا

لهوانه یه ...

لهوانه یه ...

لهوانه ...

* * *

کیلگه

دلی سورم

کیلگه‌ی ئەوینت و

رُوحى سەوزت

ھەتا مەدن ئاواتى من

ھەر سەرسالى

دەمى من و يادى ليوت

رُوحى زىنم

بالى عەشق

لە سەر گەردن.

* * *

بۆت ئەگەرێم

لە خوانت دەرکراوم و
لە تیشک بیوهرى

بۆت ئەگەرێم

جارى وايە

لە بەر کابە و

جارى وايە

لە نیو سەرخوشە کانی شەقامت

بۆت ئەگەرێم

لە شینایي ئاسمان چاوه‌ریت دەکەم

لە بهفراوى حەزەکانمدا

لە چیای حەزى شاعیراندا

بۆت ئەگەرێم

لە خوانت دەرکراوم

بە گوناهى خوا

لە کۆلانە کانی ژياندا

بى كەسترين عاشق ماوم

رۆژى خۆمم لە بەندیخانە كردودوه

خوانی خوّتم بۆ بکهوه ...

* * *

کۆسپ

کۆسپیه کۆسپ

ئەم کاسە سەرەش

ھەتاو کویر

پاکى پیچەوانە

زەھر ئەمگەزى

ئەم خۆرە تازە ھەلھاتووه

لە ھەرچى مەغلووبە بىزارم.

خۆرنشىن

ئەم زايەلە

ئەبى بگاتە گۆيى بەرد

شايدىش نىشانەيەك لە يادەكانى

گرددە كەى سەيوان

درەوشىنهوه لە سەر قسۇور و

چۆرىيانەوه

در کاندنی تیک شکاوی ...

رەش بىزار مەبە لە رەنگى خۆت

ئەمەرۇ سېي درۆي ۋووته درۆي ۋووت ...

۲۹

کانی حه ز

کونه خه میک هه موو شه وی

هینده دلم ئله رزینی

زه وی دلم شه قار شه قار

رۆزان دەم دەنیم بە کانی ئاواتە کانمە وە

ئەمە وی هەناسە کانم

بە خوا بگە يەت

کەچى نە دەنگى من و

نە کیوی هەناسە و

نە کانی حه زه کانم

بە رچاوی خوا

ئە کە ویت.

* * *

غەریب

ئای چەن غەریب ماوم
لەم رەوگىيە
لە بژوینى زەھى زىينت
لە ئەو كاتەي پىر بە دلت
ھەستى بەختە وەرى ئەكەي
لە ئەو كاتەي كە ئەمبىنى
لە گۇرستانى ژيانم
بى دەسەلاتتر لە ھەموو كات
بۇ تروو سكەي بەختە وەرى
چاودەرپوانم
كەمى جىگە لە ناو دلتا
بۇ دلە كەي خەمبارم كە
ئەمەر بى كەستر لە ھەموو كات
غەریب ماوم.

* * *

مردن

تەبىيەم

با بەس بى تىمارت

دلّ كە بىمارە

نە كا بىرم

منى هەنگاۋ شكاۋى شىت

تەنیا مە كە

نە كا بىرم

لە ئە و ژينە

ج بىزازام

لەگەل درك ھاونشىنەم من

بە ئە و زامە ئە تىلىمە وە

كە دوور لە ئاواتىم ئە مەرم

ھەزار ئاواتى پى بايەخ ھە مە

لە خۆشە و يىستى سەرپىرم ئە مەما

ج بى كەلك ھاتمە دونيا

ج بى بايەخ لە دونيا ئە چەم

كە ئە تىبىنەم وە كۈو ئاور ئە سوو تىم

پیت ئەبمە سووتک

کە نەتبىنم ساتى ناژىم

بە نەبىنېنىشت ئەمرم.

ئۇرۇمچى

مهرگی تریفه

شه و هزه نگینک

تریفه‌ی مانگ عیشوه‌ی ده کرد

جوانی خوی جیلوه ده کرد

له پر شه مشه مه کویره کان

دهستیان بهست و

له نیو ژووری بی دهره تان

تریفه‌ی مانگیان خنکاند

هه رئه و شه وه دلی ویلم

بو هه میشه چاوی نووقاند

* * *

خهیال

هلهلوی مه رگ

تو خوا نه که هی

زامی دلم زیاتر نه که هی

له سهر ئازیزی من لاقچو

تؤش بو خهیال کهمی بچو

تو خوا برؤ

دلم هیندە زامی هە یە

ئیتر زامی تر ناگری

جه رگم

وه ک کۆتهی قه سابه

ئیتر خوا هەلناگری.

* * *

گلکو

گلکویه که ت بالانویتی

لیوه له رهی ئەم ساله مە

بالبەستە تم ئەمجارەيان

با واپیت و

ئەم گلکویه

خواز بیتىم بىت

با تەختە به رده کەی تەنیشت

سوجدە گاھى ئەم عەشقە بىت

تەلیسمم کە بۇ تالىلە کەی

نەفەس كىشانى ئاخىرت

با ژۇورە كەم خەلۇوزخانەي

ژيانىكى شىواو بىت

با رەشتەر بىت كاتى کە نىت

با فرمىسىكم رى بېرى

جۇگەي سوورى بى كەسىم

با هەناسە كانم

ژاكاویه کەي دوارقۇزىت بىت

بۇ رۆمانىيکى بى ئارامى تەننیايم ...

* * *

فرمیسک

ئەو رۆزھى وا چرۆكانى دارستان مىد

بەردى كويستان توايەوه

ئەو رۆزھى وا پىر بە ئاسمان

خۆشەويىستى

كرايە نىو ئالاي بەخت و

لە ژۇورىيکى دەرويىشى دا

بە ئاورىشمىيکى نەرم

كرايە نىو دەمارەوه

وام دەزانى

ترووسكە هيچ كاتى نامرى

گەر ئەمزانى

ھەزار دارم ئەكرد بە بالا بۇ چرۇ

ھەزار كىيۇم ئەكردە هيلىانەى بەرد و

فرمیسکم ئەكردە زەرييا و

حەزە کانىم پى رې ئە خىست
 دەنگى هيۋاش و بى تىنى مەلە كانم
 ئە كىردى شەرابى عەشق و
 ئە مخواردە و
 گەر ئە مىزانى ئە ستىرە سرىيە سرىيە
 خۆشە ويستى ئە بارىتى
 خۆم ئە كىردى خۆلى تکا و
 لە زىر رېئىنەي بارانىا
 خۆم ئە بىزىرا

ئىستا ئىتىر چەرە نارەوى
 بەردىش سەر ھەلنا داتە و
 تا ھونەرم سەر خۆش بىت و
 قاقا لىدا.

* * *

زام

زام له جانتایه کی خالییه وه دهستی پیکرد

له شالاوی فرمیسکه وه تل دهبووه

بهرهو دهستیکی پر له هیچ

له ئیواره یه کی تووشە وه

شەقامە کان کورت دهبوونه وه

بهرهو غەدر ...

ھەوھل له نادیاره کانه وه و

له گیرۆدەبوونی داوین به جەرگە وه

دهستی پیکرد

زام به زهردەپەری ئیواره یه ک داخزا و

له ژووریکی سامنا کە وه

قوولتر بwoo

خزا یه نیو عاتیفە وه و

دل بwoo به زامستان

زام له شعور وه دهستی پیکرد

له شعور وه وه

له گیرۆدەبوونی داوین به جەرگە وه ...

* * *

ژان

مؤمنی خهمت دایسانه و

په روپوی جهسته‌ی ماندووم

تک تک ده‌تکنی ...

چاوت زیر بی

باری ژانه و ویل و ته‌نیا

په‌یامی ئازارت ده‌دا

ژان ... یبه‌ره

چاوت پایه‌ندازی خهمه و

هاوار ده‌چری

هه‌نگاوه بی‌هومیده که‌ت

ریپیوانی تابووت و

دۆراندن ده‌گری.

* * *

رِق

که خهیال

سهر به دوايین ڙوانه ووه

دهني

رِقى رهشم

دوانه

.ئه زى.

شہپرلی خهیال

که مه سیجیکت

دیته لام

دلم

دھریای ئارامه و

شہپرلی خهیالم دھنوي

که جارجاره

یادت دھچى

چاوه روانم

شہپرلی

ترسی هیجرانت

ھیندهم دھدا

بے کەناردا

ورد و خاشى

خهیالاتم

خەلۆتى شەو

لە خەلۆتى ئەمشەومدا

کە شەو تىشكى مانگ

دەبەخشىتە دونيا

من و دلى و هيلان و

شەمىكى نيوه گيان

لىرىه تەنباين

شەم لە ئاويلكەدا و

دلى بى كەس

ژانى

خەمىكى نوى گرتوویەتى

ئەم قريشىكە بالا بەرزە

بۇ لە دايىك بۇونىتكە

يان

دابىرانىكى بى كۆتاينى بە كۆلهوه؟

ھەر ئەمشەو بۇو

ئەستىرەيەك پىر بە جامى

خۆشەويىسى دايىه دەستم

ئەلی ئەمشەو تەنیا پەیکىك

میوانم بە

ئای كە شیرینە

دۇورى لە ژان و ھەرچى ئازارە

لە گەل مەستى و ئاوازى خۆش

ئەستىرھىيەك

بگرىتە كۆش.

* * *

بىز وو

وشيار بن

ئەمەرە شايى، جلى بۇوكى

وشەى عەشقى

ديارى درە

چەپكە گولى كۆيلەتى

لە شەقامى گشتى شارا

ئاڭرى بىرى ئەرېزىم

لە گۆرىكى نفرىناوى

بە ئاشكرا

ئەياننىزىم

دە وشيار بن

تاجى بۇكىنى

درۆيە

ملبهن حەلقەي سىدارەيە

بازنە كانمان

ھەوسارىيکن بۇ راكىشان

کی ئاگایه؟!

کی ئاگایه؟!

بە جىژوان

حەزوکانى

بىز ووئى نەيىنیم بە خويىنە

بىز ووئى نەيىنیم بە خويىنە.

* * *

بىرەرنىڭ ھۇزۇلۇرى سەپتەر ۱۹۷۴

شیخ

برادرانی هنرمند سازی پژوهی

تەمەنی بىٽبۇودى

چاوه کانت حەشار ئەدەھى

ناھىلى

چىرۆكى سامناكى تەنبايىت و

ئە و شەوهەزەنگەھى

تىيى خزاي

بۇم بىگىرىتەھوھ ...

چاوه کانت حەشار ئەدەھى

لە قامووسى عەشقى ناگەھى

بەر لەھە

ھەوال بە چاوه کانت بگات

شنهى گەياندنه کان

دلاودل دەرۋا

بىخەبەر نىم

لە جىنایەتى

خەيانەتت بە عەشقەم

چاوه کانت حەشار دەدەھى

پرووت لە خۆشەویستىم وەردەگىرى

نەتزانى رۆح
 رۆح غەيىب زانى
 بارەگاي حەشار دراوه کانتە
 تو لە هەريمى
 ترس و غەريبي و تەنيايىدا
 وەيلانى وەيلان
 چاوه کانم حەشار دەدەم
 با رەشاوى ئە و شالاوهى
 ويرانى رۆحى توى
 به دلەمه وە لكاند
 تىنەگەي
 با تەنيايى تەمهنى بىيەھوودەم
 لىلىت نەكا
 با نەزانى
 چەنای چەن سالە
 ريازەت كىشى بىئارامىت
 كەچى جاريڭىش
 لووتکەي بەرزى دلداريمىت نەدى
 چاوه کانم حەشار دەدەم و

رەنگە جەستەم و

دلی ناکامىشىم

رەنگە

ئىتىر نە تېيىنمە وە ...

* * *

ئەمەن

کله بچه

ئەم بەيانەش

لەگەل گزىنگ

ئامىزى نىگا

بۇ چەپكى گولى بىرى

پشت سەرنجىت ئاوهلايە و

ونى بەلام

من دەرويىشى شەقام گەپى نىگا كانتم

من غەريبي شارى ھەرا و بىھومىدىم

بىخەبەرى

چى كون و قوزبىنى شارە

باسيان لە نەھاتنە

پاركى شارم چاودەرانى شەوگەردىتە

ئەو شەوگەردەي شەوى بەزاڭد

تاريكي دەستەمۇ دەكرد

ئىرە مەيدانى ((مادەر)) و

ماوهىيەكى كەم لەمەۋپىش

سەربەرزى سەرنجە كەت بۇوم

شانشىنى ھەرىمى چاوهچاوه كەت بۇوم

پەھەرایە و كەچى غەوارە دىارم من

ئىرە مەيدانى ((زىندان))ە و

جى پىت چاوهروانم دەكات

ونى بەلام

بەرەو زىندان بۆ كويىم دەبەي

زامى جى زارى كەلەبچە

ناسورە گيان

بەرەو زىندان بۆ چىم دەبەي

بەندىخانە لە مىز سالە

پىگاي كۆنه ھەوارانە

خۆم دەزانم گەر تۆش نەبى

گەر نەشتەوى

بۆ گەيشتن

بە ھەوارى ئاسوودەيى

ئەبى ئەو سەخلەتە بىرى

تۆ پىت وتم

تاقةتى دوورى ئەم شارە

جه رگ بره

که چى شەقام

کش و ماتى

ھىجرانى لە ناكاوتە

من چى بلىم به و كىزولە تەرزەى

لە ژوان بەجىت ھىشتۇوھ

من چى بلىم به و دلهى وا

لە نىو سينەم يە كەناست كردووھ

كەس ناناسم

كەس نامناسى

كەس ناناسم

كەس نامناسى

دە بىرھوھ ...

* * *

شەوپەرستى چاوهكانت

چاوهروانى

شۆرپش دەكات

دەركە ئاوهلايە و

لاشه له دىلىستانى

بى تۈيىدا

بى كەس

بو قومى بىينىن

سارا دەنۋىتىنى

چاوهروانى

شەھيد له جەستەم

دەرۋىتنى

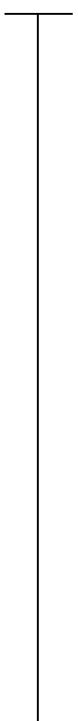
لېم تىناگەھى

دەركە ئاوهلايە و

ھىلنچى ئاويلكە

دوايىن ھەناسەم

لى دەستىتنى و

بەرەو دۆزەخى

قوولايىترين

چاوهەروانى

ھەلم دەدىرى

من تەنیاترین

كۆترى ئەم ھىلەنە وىرانەيەم

دەركە ئاوهلايە و

زىرى چاوهەروانى

خەوم دەزېتى و

دەمکاتە شەۋپەرسى يادەكانەت

دەركە ئاوهلايە و

عەشق لە ئاويلىكهدايە و

زىيان ھومىدى لى نايە

ئىرە دىلخانەي

ھەناسەكانە

ھەناسەكان لە خەمخانەي

خەمه کانتا شىيت پى دەبىرى

كى رىگە بۇ شىتىم دەورو وۇزىتى

شىتىك پەت دەچرى

لە نیو سینگمدا

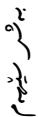
تى ناگەى

نەھاتىه وە

ئەمە گناسى

تاسەى دۆر اوتىم ...

* * *

نالىن

مەنالىنە

بە نالىنت

چى زامى ژىنى كۆيلەييم

دىتە وە سۆ

چى رۇوبارى حەز و ھيوم

وشك ئەبن

چى ئاواتى جوانە مەرگى سى سالە مە

كفن ئەدرىن

چى دوارقۇزى بە تاسە مە

سەر ھەل ئەگرن

مەنالىنە

ھەر كە نالىنت دىتە گۇ

بەردە بازى ئاسو و دەييم

لە نیو شەپۇلى خەمنا كا

ون دەبىت و

هاوارم سنورىش ئەبرى

هاكا خنكام

مهنالینه

هیندە ژینى پر نالەم دیوه

قامەتى شىعەم چەمېيە

هیندە نالەي ئاواام چەشتۈوه

رېگاكانم لى ون بۇوه

مهنالینه

گەر ئەمجارە بنالىنى

چى هەناسەي تازە ھاتووی حەزى خۆمە

كامە ئۆخەي نەھاتوومە

ھەلئەورى

چى دونيای پر خۆشە ويستىيمە

گر دەگرى

تىكەل دەبىم

لەگەل نالەت

دەبىم بە ھاوارەشىعە و

لە تەنيايىتدا

رۇ دەچم

* * *

زامى نەيىتى

هاتووم كچى

بۇ ناسىنى

گولى ھەلۋەريوى

رازەكانت

بۇ بىردىنى جەستەمى

حەزە دۆرداوهكانت

بۇ قريشکە و

ئىش و زامت

هاتووم بۇ ھەوالىت

هاتووم كچى

بۇ ھەوالى

زامى سارىز نەبووى

حەشار دراوت ...

غەوارەمى ناو نىگاي

لە پىش ئاشنات خۆم

كچى

نائاشنای ترووسکهی

چاوه کانت خۆم

بی کەسی لای جەستهی

بی گیانت خۆم

کچى

هاتووم گۆلم لیم ون نەبی

ئازیز منیش هەر وەکوو تو

دلداریک شک نابەم

بیتە پالپشتی جەستهی شەکەتم

هاتووم بۆ هەزانى

ئاواته ژاكاوه کانت

بۆ كرینى ماچە لە دار دراوه کانت

چاوت لە سەر يەك دامەنى

تىر چاوم كە

تو و چاوانت

بە ناهومىدى لە دلت

دەرم مە كە

دونيا كونه رېگايە كە

ھەزارى وەك من و توی رېبوارى

له یاد چووه

جیم مه هیله

ده ک په شیوی بی ده نگیت خوم

ده ک بی که سی غه ریبیت خوم

ده ک شیتی ئه م ئیواره ت خوم

جیم مه هیله

منیش وه ک تووم

بی که سی ناو

ئه م شاره خوم

* * *

هەلواسین

له میزه من

بە کەله بچە و

کرەی تىغى سەر ئىسقان و

زىرەی زنجىرى كۆيلە بۇون

ئاشنام و

رۇح چووه

لەگەل ترسا

لەگەل هەرەشەی كوشتنا

ھەلواسینى ھەستى پاک و

سەربرىنى بىرى ژنا

ئاوىتەم و

جىا نابىمە وە

من خۆم خەلکى قەسابخانەي ھەستە كام

بە كوشتنىش

باش ئاشنام

له میزه من

* * *

هه موو رۆزى

باخچه‌ی بى نازى چاوه‌روانى

به خويتنى دۆعا و فريشته و كچانى تر

ئاو ددهم و

رپووی گولان سوره لدە گىرم

له هاوار و قىزەي توقاندن و

ئاور تىچوونى جەستە

ناو گلينەم خويتاوبىيە و

قيناوي له رقى جەلالاد

من له مىزە

له خوا و باوك و برا و كور و

له كۆمه لگاي

سيخور و دلداره بير خەسارە كەم

رۆحەم چووھ

زامى ناسۆر

کەس تىنەگەھى

چنگى رەشى ناھومىدى

مەلى سۆزى

چۆن گرتە خۆ و

چۆن رۆح

لە هيواكان دەرچوو و

ھىز لە چۆكى پېھىز برا و

شل مەرد

کەس تىنەگەھى

لە بەرزايىترين لووتکەھى

ژىنى رۇژرەشيدا

خۇرىيىك ھەلنهھاتە

نيو قەيرانى فرمىسىكىنەھە و

جوڭە نەگەيىھ زەريما و

ھەر لە چالاوى دلشقاوىكدا

گەنە

به ده

بزه‌یه کی هه‌لقرچاوه‌وه

چون باسی که‌م

هه‌واله که‌م

قهت ناخوازم

چرکه‌ی دوّزه‌خ

بیته که‌ژاوی ته‌نیاییت

قهت ناخوازم

زه‌خمی وشه

بکه‌یته وینه‌ی شیعره‌وه

با وینه‌ی زامی ناسورم

له بوخچه‌ی دلما

هه‌ل لهرزی

قهت حه‌ز ناکه‌م

پیوه‌دانی ئه‌و داخانه‌ی

دویشه‌و له دلم ياخی بعون

رژانه نیو خه‌ونیکته‌وه

ئال‌تلوونی حه‌زت زamar که‌ن

هاوار سنوری سینگ

نه بريٽ و

له سهٔ سفرهٔ ساقیه ههٔ ست فرُّوشہ کان

به جام بی ده نگی خویته وه و

که چی

به چرُّودانت بتبيين

تیناگهٔ تؤ

ئهٌم قهْلَه مه بی به ختهٔ من

چهن په زیوانه له هاو ریسم

جاریٽک نه بُوو

قاقامی لیویکی عاشقی

پی بکیشمە وھ

جگه له زوو خاوی دله فریشته يه که م

ئه زانی من چه نهَا شیعرا پر له عاشقی حه ز و تاسه م

کرده دیاری

چه نهَا بیری گهوره بُونی ئۆمانیسیم

بُوو به ئاواتی ناو شیعرا و ئه مگرتە وھ

هه موو حه ز بُون و نه گه یین

هه موو بھر بُون و بھ کالى

که وتنه داوینی به ختمە وھ

ئای گیانه

قەت مەخوازە وەکوو من بى

ئەو مەرگەساتەي منى پىدا ھاتم و سووتام

ساماناكترىن ژوورى جەھەننەمە و

كە تىى كەھى

خوا عالمە

زاور و رۇحەت دەتۈقى و

بىرۇوا ناكەم

زىندىوو دەرچى

* * *

گومان

گومان تهنياى ژينى كردم
هيشتا دوايىن نىگاي سهوزت

له دوايىن ژوان

ديته يادم

ئهبيته سهراچاوهى بىل و
سهرشيت و زولال و سامناك

دىت بهرهو رۈوم ...

تو دەگرييائى

ماچى يەكبوون و ژيانت

له من توقيوي ترسىكى

گەلەلە بۆكرارو بۇوم و

له چاوىلكەي ياساكانا

گەندەللى و تاوانبارى و بهردەبارام

خەلات بۇو

راستت ئەوي؟

ھۆ شاخەوانى ترازيدييات حەزەكانم

گومان

بى به زه ترین دیکتاتوره

گومان له خۆم

له چمۆلەی ترسه کانم

له را بردووی پېگىچەل و

داها تووی بى ناو نیشانم

له بروو سکەی را کیشانى

ناو باخهلى خوليا يە كت

تو ده گرييات و

پىت و تم

گريمان ئهوا له و دنيا يش

وتىان ئه وهى خوشت ئه وي بۆ تو ...

خۆ ناتناسىم ... !

نه تىكە گەنجى لە جەستەت

نه ورده خالىيکى شىرىن

ھىچ كات نەمدىيت ... !

راستت ئه وي

ئه موت:

ئه گەرچى دەرزىيەك

له جهسته‌ی رپوتنم ببینیت
 ئاخو کونه‌په رسنه کان
 پیاکارانی سه‌ردنه‌می
 مناره و گومه‌ز و تاعوون
 چ حوكیمکم بو ده‌رده‌کنه؟
 ئازیزه‌که م
 هو کونه‌دؤسته‌که م
 گومانم بوو له هه‌مووتان
 سه‌ره‌تا له تو
 له حه‌زت
 پتر له جه‌للاده کان
 له تو
 زیاتر له هه‌موویان ده‌ترسام
 ئه‌فسانه‌ی پیاو و گه‌وره‌ی و شه‌ره‌ف
 واقعینکی کونه لیره
 چه‌نها گولی ته‌نکه‌له‌ی باخچه سه‌ر نه‌برا ...!
 چه‌ن سوره‌گول به ناوی پیاوه‌تی و شه‌ره‌ف
 له زینی خوش بی‌به‌ش نه‌کرا ...!
 ترسم هه‌بوو

تۆش وەک زۆلەدلدارەكانى كە

تىر لە هيىشۇرى رەزى بالام بخۇيىتە وە و

تىر هەنگۈينى لەشم بىگرى و

دواتر بە حوكىمى پياوهتى سەرم بېرى

قەت نەمتوانى

جارى بە دل

ئامىز بۇ بالات كەمە وە

رات مووسىم و

بلېيم ئۆخەي ... !

لە دواى رۇيىشتى دوورت

ھەر كەس هات

ھەموو وەك تۆ

خوازىيارى ماج و ئامىز بۇون

ئاي كورە كە

لەو سالە وە

لەو ھەموو ترس و گومانە

تەنياى تەنيايم

قەت نەمدىيە

نىڭايەكى خۆشە ويستى

له شهقاما

ئىسىكۈرتم كا ...

ئەم گومانە سەركەشانە

راستىيەكىان لى نابزوى

لە دەرگايى چارەنۇو سەھەتى و

مەراقىيەت چاند و

سەرت ھەلگرت

ئىستىا ئەگەر چارەنۇو سىيىش

لە دەرگايى تو وەدەر كەھوى

قىزى سېي جاسووسى پەست

پەستى ئەكە

ئاوىزانى جەستەيەكى پىر و ماندووى ئەكە

ئاي كە ژيان چ بازورىيەكى بىرىسى و بى دەربەستە

چ زوو بەرى ژوانى دلدارانەي گىرمى

پەشيمانم

ئەللىم خۆزگە

ھەر وەك جاران تەرز و ناسك

جەستەم وە كەو پىشكۈي تازە

بۇم دەرئەكەوت

ئەمچار گیانه

ھەرچى لە ژوان

دلدارەكان سەرخوش دەكا

بۇم دەکردى

مخابن

ئازىزە بىناز پەروەردە كەم

چ زوو

پىرى درگاي گرت و

سۈوكى كردم

چ زوو

بەرى ژوانى دلدارانەي گرتم

* * *

چیتان ئەوی ... ؟

مهرگى هەناسەمت دیوه؟

ئەو سیدارەی رۆژى سەدجار

بۇ گوناھى قەت نەكردۇوم
ھەلخرا؟

ديوتە ژيانى پىر لە گر
ھزر و بىر تىا ھەلئەقرچا؟

بالبەستە يى من ئەبىنى
وەك دىلى بە كەله بچەوە
رەشاوى شەرهفت ئەدى
بۆم ئەبارا؟

ژيانم گەردەلولىك بۇو
پېوار تىيدا سەرلىشىۋا
بىرھەرەيم بۇو بە تالى و
خەلۈزخانەي يادەكان ... !!
چیتان ئەوی

من بە كەس قۆلبهست ناكريم

من شىتى زنجير پسىنم

داب و نەريت

لېم را ئەكەن

شەپۇلى ھەلچۈرى مەراقىم

پياوهتى بۆ كەنار ئەبهەن

ھەناسەمى من

لە سەر كۆتەيەكى بى رۇح

دىسان رەگازۇي كردووھ

پەتى سىدارەم چرىيۇھ

تاوانم ئاور تىبەردا

تىيغى ئىيۇھ

پۇلاي مىشكىم نابىرى

ئاڭرى رق رووبارى ژىن ناسووتىنى

كى ئەتوانى راوم بكا؟

كى ئەتوانى تەوارى سەر ئەو دوندانە

مالى بكا

چەن مىلەم نەچەماندووھ

چەن قەفەسم نەشكەندىووھ

بوومەته خويتى دەمارى

جه ستهی ولات

من ولا تم

هیچ دو ز منی

پیم ناویری ...

* * *

لە

خه‌میکی شکوّدار

له دالانی رهش و تهوشی
 زوو خاویئکی شینی یادت
 ئا بهم نیوه شهود تاره
 بی ئوهی کهس له گهلم بی و
 کهس ئاگای له دلم بی
 له شهقامی چولی شارا
 پشت کوماوی و خهفت له شان
 پیگه ده گرم بهره و ماله ویرانه کهت
 ئازار بردوو ... !

سه رجه‌می چی خه‌مه کانته
 له سه‌ر و شان و مل و
 له نیو دل و فرمیسکی پرم
 خزه ئه کا و
 هاشاولم بو ده‌هینین

خه‌می ئه و تاجه درویه‌ی توی کرد به بوروک
 له و ئیواره سامناکه‌ی که دره ره‌نگاوره‌نگه کان
 ئامیزیان پی گرتیته‌وه!

بزهیان پی نواندی له بو جه‌للاد ... !
 خه‌می قولت له یاد نه‌چی
 ئه و رۆژه‌ی وا هه‌راجیت ببو
 له کۆرەکه‌ی پیاواما‌قوولان
 شه‌شانگی بیر و میشکت
 جه‌سته‌ی جوانت
 حه‌زی سووری مه‌سیحایی ناو دلی پاکت
 هه‌موو بون و نه‌بونی تو
 ته‌نیا به ۱۹/۵ مسقال کرا به نیو کرپاره‌وه ...
 عه‌شقی پاکی کچیکی شار
 به ده‌ستی زۆله‌دلداریک
 کرا به تیری تانه‌وه و
 درا له دار
 ئه‌شکه‌نجه‌ی ئه و شۆخه‌کیزه‌ی
 له که‌لی خان
 له ژیر قاووشی شه‌للaca
 هه‌ستی پاکی کرا زامدار
 کز دادیم و
 داما و ره‌نج به خه‌سار

چۆکى ناھومىدى دادەدەم.

ئەژنۇ دەگرمە ئامىز و

كىرۇش دەبەم لە بەردەمى ئەو ھەموو كىژۋەلە حەزەرى

بەهاريان نەدى

تەنانەت

خۆرىشيان نەدى

جوانەمەرگە لە نىو چركەي مەرگەژىنتا

رات دەكىشان

وەكۈ دايىكى مەيتى رۇلەي راكىشابى

سەرپىز لە دلىشكاويمت

لىوانلىيوم لەو كاتانەتى تابوتى لاشەتى رەنجهرۇت

بە هيىزى هيوايەكى نيوەرەوان

لە غوربەتا رادەوەستان.

فرميسىكە هەلقولىوه كان دەبن بە ئاو

بۇ باخچە بچكۈلەكەي سەر سىنگەت

با گول بدهن

چى قومارى قاچاخىيە

چى ئاواتى جوانەمەرگى نەينىيە

خەمى مەخۇ گولى سورم

که فرمیسکی له خوینا شه‌لالت بو داده‌ریزم

خوم ده‌زانم

له ئازاری ناهومیدی ئەم نیوه‌شەوەم چىرتىت دىوھ

ھەزار خەم و ژانى به سۆز

ھەزار ئەشكەنجهى نائاشكرا

تهنانت

ھەزار به ناهومیدى گەرانه‌وھ لە ژوانىت

لە نیو بوخچەي دلت داپوشىوھ.

تازە دلت دەرگا دەكا و

چىلکى دەمەلى عەشقى گەن

بە سەر گۇرتا سەرریز دەكا

تازە مەرگ تابلوی ((نه‌کەھى))

لە سەر دەرىيجهى يادتدا داكوتاوه

ھېشتا ھەر پىشم شكاراوه و

كىوي ئازارە سەۋەزە كەت

لە سەر شانم راواهستاوه

ھەر لە بىرام چۈن وينەي كەم؟

بو كچەكانى ولاتم

ئەو جوانىيە بى وينەيەي نیو كفنه كەت

که چون له ژین تورانديان ... !
 چون تابلوی که م؟
 بو ژنانی نیو کونجی مال
 ئه و دهردانهی که س تى نه گهی
 چون له ژین بى مهيلی کردی کاتی به هار
 هر له بيرام
 له زووخاوه کهی ئەمشەوم
 وينه بگرم پان و بهرين
 به قەد خوشەویستی خاکم
 توقىنه ر بى وەکوو ھەستى سەربەستى دەرۈونم
 بو نەيارم
 پيشانگە يە كى بو ساز ئە كەم
 بو بى خەبەرتىرىن دل و
 بى وېزدانلىرىن مەرۇف
 دابخورپىن
 دابچلە كىن
 ئاگر بگرن
 وەکوو ئەمشەو كە ئاگرم گرت
 له گر کانى قەت نەبىئىنەوەي چاوت

له زوو خاوه کهی ئەمشەوم
وینهی بکەم بۇ ناپیاوان
کە پیاوه تى تەنگ وە کوو بلقى سەر ئاو شانۇ دەکەن
با پەی بە هېچبۇونى خۇ بەرن.

من ئەمەۋى زامە مەرگاۋىيە کەی دوايىت
كەم بە وانە

بۇ كچان و بۇ ژنان و بۇ كۆمەلگائى دىلى نەرىت
ھەموو رۆزى بە ئاشكرا
تف لە حەيا

تف لە بىدەنگى كەنەوه
نەكا رۆزى خۆشكى ژنه ئازارويىكى تر
كچە چكولە کەي دايىكە دلسکاوايىكى تر
بى بە قوربانى بىدەنگى و قەت نەوتى
بى بە قوربانى ئەو حەيا دەسکرداھەي
جوانى بە سۆز و حەسرەتى دايىكى رەنجىشىيان
زىرگل دەنا
بە نامەردى

* * *

ئەستىرە

ئەم سەفەرە بى كۆتايىيە

چ بوو گولە گيان

بۇنى ترووسكەرى عەشقىت

چى كۆلانە

عەتر پرژىنلى كىدوووه

نە بەو ھەموو ئەستىرە سۆزەرى

كە لە ژوانى دوايىدا

پىت دام

نە بەو دوو پەپولەرى

بە جىيى چاوت

بۇت جى هيلاام

گولە گيان

غوربەت ھەريمىكى نفرىناوې

ھەلمكىشە لە راموسانى باوهشت

دابارى بە سەر جەستەرى

بەجى ماوم لە عەشقىت

ئەمە چ بوو گولە گيان

ئەمە کۆسپى عەشقە رەشە کانى ولاتى منه

ئەمە حەزى ئەشكەنجه کانى عەشقە

تۆيى لە چاوم حەشار داوه

ئاي زولىخا دووبارە كەھى

چىرۇكى ئەم ھەرىمە

ئەو يۈوسفە حەرامزادانەي

عەشقى تۆيان

بە پاكىكى درۇ دۆراند

تا سەر ئىسقان حىزىن

تا سەر ئىسقان حەرامزادەن

تا سەر ئىسقان درۆزىن

تا سەر ئىسقان

گولە گيان

ئەم زامەي كردىيانە خۆركەي مىشىكت

لە وىتهى زامە کانى ناو دلى من و دايكم و دايە گەورەمە

نامۇ نىھ

گولە گيان

بەلام ئىمە

بەلىنى نەسرەوتىن

بەلېنى لۇوتکەمان

بە يەك دابوو

چ بۇو گولەگيان

دەھەستەوە

ۋلاتە كۆپلەكەم

ھەنگاوى بە هيىزى دەۋى

دلى پى ئامانجى دەۋى

چاوى پى لە هيواى دەۋى

دەھەستەوە

مەبە بە میوانى پايىز

بەھارىكى بىپشتىوان چاوهەرىتە

دەھەستەوە

ئەوين لىرە هەراجە هەراج

بىر لە راوهستان كەرەوە

دەھەستەوە ...

* * *

تاسه

بُوچى نايەي؟

ترييفەي مانگ

تىشىكى هەتاو

ئاوى رووبار

رەش هەلگەران ... !

بُوچى نايەي؟

دارسىيۇھكان

گوناي سوورى گولى رەز و

رۇخساري عاشق زەرد هەلگەران ... !

بُوچى نايەي؟!

خەمى دوورىت پشتى شەقام دەچەمېنى

جيژوان گريانە

ھەۋىنى زەردەخەنەي

جووتە كۆترى ئەم نىڭايىھ

كە نەھاتى دونيا گەران ... !

ئەم شىعرستانەش

سەوزەی خەوی رېبوارىئەن

ھەموو بەيانىك زەرد

قەلارۇوخانە لەم رۆحە و

مەرگ تاراي ئەويينىكە

كەچى زاوا ھەر مەست

ھۆ شۆرەسوارە مەستە كە

كە نەھاتى

گۈزەپانى جلىت بازىت

دەركەي پىلۇووی لە سەر داخرا ...

مەرۋ كەسم

كە رۆيىشتى

تەدارەكى چەلە نىرگز نە چەپكى

جارەداخى

بۇ مالئاوايى و پرسە بۇو ...

پەرداخىكى تال لەون بۇون

شىتم ئەكا و

بە نووسىنىش ناتناسىمەوه

بلىم تۆ چى و

منىش ھەر مانگ

تو رویشتنی و سه‌ری شیتم

نایه سه‌رینی ئەم تولله‌ریئە

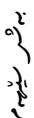
ئالۆزه خەو

خۆی و تەعبیری وا دەلین

حەسرەت پۆلایینە و

قوفلی دەرگای تابوتى كەل ...

* * *

تاپو

له شای لوغانی ئاگردا

پەشىۋ پەشىۋ

دارەمەيتى بزەكانم له سەر شانه

بە رۇخى دەريايى نەدامەتى

رۇو لە ئاسۇي لىلى ئەۋىن

ژيان بەسەرھاتىكى بەرپلاوه

وەك رۆزگارى

رۆز ھەلنهھاتووی تەممەنم

رېبوارىتكى كۆلانى ترپەي دل و

چىركەزمىرى گەيشتن بە تاپويەك

لە تاريكي دا

ئاويلكە يەكى سەرەخۇرە

خۆى لە رۇخسارم ھەلدەسوى

ئاخۇ تەرمى چاوهەروانى

كام رۆزىمە

بۇ پايىزستانىكى سېرى ئەبا

بلىيى من و ئەم ئىوارە و

خهمه سهوزه کهی بانهمه
له تۆی کام بەلگەی پەشۆکاودا

ھەدا ئەدەین
ئەم باویلکانه نەسرەوتىن

ئاواتە باوھەرىئە كانم
دەقۆزنه وە ...

ھۆ شىتاتى شەقام!
بە نەھىيىنى

وردە نىگاي
سەر رېباز كۆ كەنەوە

پەنجەي چاوەرۋانىم بىگرن
بىرۇن بەرەو بى كۆتاىى

تۈيىشىووى رېنگا
خورپەي دلى نەرم و هىيدى

ئەم رېبوارەن
كە بە كاڭۇلى رەنگ شىعراوى

پى دەنیيە
ھەوارە كەي كۆنلى ژوان
ھەوارە كەي چۈلى ژوان ...

هاوار

هاوار

تا ئەپەری سنورى تەنیاىي بالا دەكا
 بى دەنگى دەبىتە مۇتە كە و
 گلىنە كەم كەن دەبى
 بە چاوه روانىيە كى بى بىرانە و ...
 تو شايىگىرى زەماوهندى شەپەرسەن
 دەستى كويىرە وەرىت
 دەبىتە چەپلە و
 هيجران بەزم دەكا
 من مرواري
 دەكەم بە هەيەرى^۱ سەر رۈومەت و
 تو قاقا دەكەي بە بەربەستى بىنىن
 ئەبىم بە بەندە و
 دەستى تکا دەبەخشىم بە بەندەپەروھر و

۱- جۆرى، گوشوارەى شۇزە

پی نازانی و

شوعاری غرور ده په یقى

له پشتى لووتکەی بى ئاگايىتەوھ

تك تك خويتباوی دل ده سرمەوھ

سەراوی ناهومىدى چرم ده کا

من لە عەشقەت وىرانتىرم لە سۆنامى

من عەشقەم لە سىدارە داوه بۇ عەشقەت

من تەننیايمىم كرد بە زيان بۇ عەشقەت

من جەھەنمم كرد بە خانەخوى بۇ عەشقەت

من دل لەدوايىم كرد بە قامووس

تەننیا و تەننیا بۇ بىينىنت بۇ عەشقەت

كەچى تو فرووھەرم لە خاج دەدەھى

تو لە هارپەھى وىرانى دلەم كەر بۇوي كەر

گلىئىنەم كفن دەبى و

تۈش سەرخۆشى بە سووتان

با هاوار نا ئەۋەپەرى تەننیايت بالا كا

ئەمە قامووسى مەملەكتى عەشقە دلەم

ئەمە قامووسى مەملەكتى عەشقە.

* * *

من ئەم چركە زۆر منالىم

خۆزگە ئازىز

بۇ جارىك بىت ...

تهنیا جارى

وهكۈ دلدارەكەي جاران

چاوم لىكەي

خەمى تەنیايى و ئى دوورى و

خەمى پىرى لە ناكاوايم

بۇت واتايە

خۆزگە جارى ...

تهنیا جارى

بىزانىيايە دلى شىتم

بە ساوايى وشك كرا

ئىستاش جارجار

كە شەپولى هيىدى

سەرنجىكى نەرم

رۇح و دلم ئەگرىتە خۇ

لەو چركەدا زۆر منالىم

ئەو مندالەی

بۇ تەنیا جارى بىنىنت

تىپتىپ گریا

خۆزگە چەکى چى شۆرشه و

چوارچىوهى چى بەندى زىنдан

تۆمەتى چى خاوهن مالە و

تەسکەرهى پىناسەتى تەمەن

بۇقى بلىن

ژيانى دوورى لە تۆيان

چەندە پۈوج بۇ

خۆزگە ئەو تان وپۇي

لە سەر قىم دانىشتۇوه

رپاپورتى پېرىم لى نەدەن

بىنە زمان بۇ ھەناسەتى

ھەموو كاتىكى چاوه روان

ئەمەر ئازىز

لە ھەموو كاتەكان زىاتر

يادم كردى

ئەمەر بە يادى راپردوو

لە بەر دەر کى قوتا باخانە

تىپەرىم و

ھەرچى ورده نىگا و شەرمە

چى چاودا گرتنى گەرمە

چى هات و چۆي لىرە و لە ويٽ

چى سەرنجى پى لە و تەت

ھەموو مابۇو

بە هوئى تەمەن

تۆزى بەرىپى رېبۈارانى

لى نىشتبوو

ھەلمگرت و

خستىمەوه توى دەفتەرە كەم

با شىعري ئەمروزى پى بلىم

شىعري يكى ساكار بە پاكى

ئەو چەن و شەى لە سەر

كاغەزى بىچكۈلە

بۆمت نووسى

«خۆشم ئەوي ھەتا ئەمەرم»

خۆزگە ئەو كاتەي

هاتیه وه به رهشپوشی

و ته مه ره نایته وه

که پیت و تم هیچ ته لاری

جینگهی خالی خوشەویستی

ناگریته وه

ئه و رۆژهی وا خه فه تباران کرا

جه سته م

به یاسای کون چه پکه گولی

کە له بچه بwoo کرا ده ستم

ئه و رۆژهی وا هە والت هات

سووچى بى کە سیت گرت ووھ

دووریت له يادی مەكتەب و

له خاکى ولات کردووھ

منیش گیانم بوت بدايە

بەلام خوشەویسته کەم

منیش وە ک تۆ

شیت و ویتم

منیش وە ک تۆ چاوه روانى

کازیوهی ئە وینیکم

ئىتر سپىدەي بزە بى ٩
 لە سەر لىيۇم دەرناكەھۆى
 ئىتر مانگى خۆشە ويستى
 لە ئاسمانى خەيالّم دا دەر ناكەھۆى
 ئەرى گيانە دەر ناكەھۆى
 خۆزگە ئە و كاتەى
 هەلبەستم بۇوي بۇ گۆرانى
 گولم بۇوي بۇ رېڭاي كانى
 ئاواتم بۇوي بۇ يىنېنىك لە پىيىتەب
 ئە و كاتەى وا خەمى من بۇوي
 گەورەترين خەمى دلم
 تەنبا چىركەيە ك بىيىتە و
 با بېت بلېم
 شىرىينى لە دايىك نە بۇو
 هيچ مىزۋویە ك ناوى لە يلاي تۆمار نە كرد
 تەنبا منم دلدارى جىماوى مىزۋو
 تەنبا منم ئە و دلدارەي
 لە يادى دلدارە كەي چوو.

* * *

عاشقه رُووته

به شیعریکی خه مباره وه

دیمه وه لات

به پهله پهله چر که کان

عه شقم پییه

کوا دلینکی پر له ترپه ت

لیم و هرگری

عاشقه رُووته‌ی سه رشہ قامان ...

* * *

يادت نەچى

شىوهم شىواوى يادىكە

ژۇور سەرپىرە لە بى كەسى

ئاوريشىم مىوانى نادا

سەمهن لە نىگامدا نارۇرى

گەزىزە كان گولى لاقىزى رەقىين

يادت نەچى

ژۇور خنكاوى تاپويىه كە و

شۆرەسوار مەستى هەوھەس

بى ئۆقرەيىم لىۋانلىيە

هاوارە كان

مۇسىقايە كى دەنگ غەرەب

قىزەم لە بالات ھەلەچى

ھېنىدى ھېنىدى

تاسەكانم لە بار دەچى

ئاواتى من نەوە كامن

بە شايلىقانى ئاگردا

فرميسىكىكى بى ھاوارام

به شهقامی نهبراوهی

درؤکانتدا

لیوم وشك و

چاوم له ههنيسک دهتكى

يادت نهچى

تاسهی تينووت

به دواههناسهی حهزىكدا

بؤ دهنيرم

به قوولايی تهنيايىدا

چهمانهوهم بهرى دهكەم

تهنيا هاوارى سووته كە

نه پىكەنин سەما دەكا

نه چاودرپوانىشىم لەنجه

يادت نهچى ... !

رپوح سەرگەردان

لە دوورى يادت

يادت نهچى ... !

لە ياد نهچى ... !

* * *

درۆی سپى

نيگاكانم

قەتماخەي ئە و زامانە يە

بەر لەوهى چاوم پېشکوئى

سەرى ھەلدا

بەسەرھاتىم

ھاوارىتكى شلەۋاوه

قەت نەبىسرا

لاشەي سىرم

چى بزەته تىلىسىم ئە كا

ديوانىتكە قەت نەوترا

سەرى شۇرم داخستووه

لە حاستى چى درۆي سپى

چى باوھەرمە

بە يادت بەردباران كرا

ئە و گاشەيەي

بە سەر ھيواي مندا درا

ئە و گاسنەي لە نىتو جەرگەمدا

هه لسوورا

به دهستی تو

به نیوی تو ... !

نزووله یه دواین تکا

ئاهیکه پر له سکالا.

* * *

لە
لە
لە
لە

کله بچه

من پیر بوم و

چاوه روایم

به سنه کی کله بچه یه

پیر بوم

ئه و شه قامه رووره شه

جاری به ربه ستی لا نهدا

ئاخ له کله بچه و حه یرانی ته نیایی

تیغی زوره و

که چی هه ر خویتی هه یه

ئه م زامه

کی ئه زانی

سه بر به هیزه و دل فراوان

ئای کوره دیله که

به قهد فرمیسکی من ته نیاییت و

به قهد ته نیاییم غه ریب و

به قهد ئاواتم دور

خۆزگە ئەمزانى

ھۆنراوهى چاوهروانىم

بۇ نايەتە كۆتا

كە تۆم نەبى

دوند سرودى سەربەستى نالىت

ئەستىرە بەزمى نامىنى و

بىرىپەي پىشم چەماوەيە

كە تۆم نەبى

شىعر سور ھەلناگەرى و

سەرمەست نابى

ژوانىش بە دارەمەيتى

بى تۆيىدا

بەرهو گۆرستان

ئەروا.

* * *

خەو

لە ئامىزى باراناوى

حەزى نەھان

چ خەمى تازەسى شەرمەنە

خەو ئەبىن

ھەوراز بە مەنزاڭ بکەن و

كانى بکەن بە سەرچۆپى.

لە خەيالى بىزۇو كەدووچى

ئاواتىكى پى نەگەييو

ئەوين ئەبىتە خاچىك و

دلى منىش

مەسيحىكى خەراباتى

لاى تەوارى بى بەزەيى بىرە كانما

چى كۆلانى سامالى

پر لە شىتىمە

ئەبنە نىچىر

ئەكرين زنجىر

لە شەويىكى بى خەندەما

به حوكى رهش
 تازهبووکى چاوهروانىم
 نەفەس ئەچن
 روحى ئەكەنه مانگەشەو

بۇ بهزمى ئەو

لە نىو گۆرپى به كۆمەلى
 عەشق و حەز و هيوا و ژيان

چى تاسەيە

دوانه ئەزى

لە تۈولەرى

ھيوايەكى بى باو كىدا

رېڭرى قىن

چى جەھىلە

سەر ئەبرى

بەلام ئاسو

كچە عەشقنى شىتە

بىريار وايه به نەھىنى

چى ئەويىنى لە دار دراو

چى ھيواي زيندە بەچال

چی ته زووی له دلدا شکاو

بکاته نامه‌ی دلداری

له سه‌ر کانی بینوشیت و

بچیته به‌زمی سه‌رمه‌ستی

تا هه‌تایی ...

* * *

برهه‌زنه هنر ایرانی

هیوا

شەپۆلی فرمیسک ئەبینى و
لەرزینى ھەنگاوى ئەورۇم
دیارىترين ھەلبەستمە ...

خۆشەویستم

لەرزینى ھەنگاوى ئەورۇم
نەترسىتىنى

ئەو لەرزينە ھىز ئەگرىت و
ئەو ھەوراژە بلىندانە سەر رېڭەم
ئەرۇوخىنى

فرمیسکى بى راوهستانى
نەكا ناھومىدت بىكا

بۇيە وا جارىم كردووه
رچەى ھەوارم نىشان دا
ئەو ھەورە وا رووی ئاسمانى داگرتۇوه
دلت نەگرى

بەرى ھەتاوى گرتۇوه

عەشق پەروەردە سىبەرە

با نه سووتی

بوم نه گرييى ديل كراوم

چنگم تىزه و هيزم زوره

مئله‌ي قهفه‌س

به هيزم ئەچە مىنمه وە

نهلىي كچى كوردى لە خۆبایى

ئە و رۆزه‌ى وا

سەرى ئاسمانم دانه‌وان

بو كرۇشى

ئە و رۇوبارە بارىكەلە

ئە گەر هاتى لە سەر رېكە راوه‌ستابۇوم

ويستانى هەنگاو نىھ

سەبرى خۆمت نىشان ئەدەم

ھەر وە كۈو دارەكە لارى

ئازىزە كەم دەستت بىنە

با رى كەوين بەرە و ئاسو

بەرە و هيوا

تۆزى توند هەنگاو هەلگرە

تۆزى توند هەنگاو هەلگرە.

* * *

بۇ دايىم

قىزه كانىت كازىيە

دەر دە كەھۋى

پۇوناڭى بۇ چاوم دىنى

دەستى ماندووت

وەنەوشە بە

كە دىتە گۇ

شىعرى وەرە بۇ شار دەلى

ھومىدىت ھەر وەك ئاسۆيە

ھىز بە ھەنگاوم دەبەخشى

چاوهەرپاپىت ئە و رېيگە يە

ھەوارە كەم لى دەر دەخا

لائىلايە كەت سروودىكە

عەشقى وەتنم زىاد ئە كا

كە فرمىسىك ئەزىتە چاوت

خەم ئەگرى جەرگ و ھەناوت

جوان ههست ئەکەم جەرگم ئەبىرى
ھىز لە ئەژنۇكەنام ئەچنى
ئەگەر رۆزى دەنگى نەرمىت
خويىن نەبەخشى بە دەمارم
وشك ئەبم ...
زەرد ئەبم
ئەوەرى جەستە و ۋىيانم
ئەوەرى جەستە و ۋىيانم

* * *

زام

ههـر لـه بـيرـام

ـكـاتـي دـيـتم

ـخـهـمـى دـهـرـوـون

ـزـامـى كـارـى دـلـى مـهـحـزوـون

ـبـوـتـ دـهـرـ نـهـخـهـم

ـبـا نـهـزاـنـى كـاتـى خـوـم

ـلـه خـوـمـ وـنـ بـوـوم

ـچـيمـ كـرـدـ بـهـ خـوـم

ـبـهـلامـ زـامـى نـاوـ دـهـرـوـونـم

ـوـهـكـ خـوـيـناـوـه

ـخـوـيـنـ ئـهـچـوـرـى

ـهـهـرـجـى ئـهـكـهـمـ بـؤـمـ نـاـپـوـشـرى

ـبـهـ هـيـچـ جـوـرـى

ـبـهـرـچـهـ كـچـىـ بـهـ بـيرـ مـهـرـدا

ـئـهـرـوـيـشـتـم

ـكـهـمـ بـهـ پـيرـهـهـلـوـ ئـهـگـهـ يـشـتـم

ـژـيـانـيـكـىـ بـهـ سـهـرـبـهـرـزـىـ

لە ناكاوا دلەم لەرزى
 بهرى رۆشنايىم لى گىرا
 هەتاویش ھەر تىشكى نەما
 كاتى ھۆشم بە خۆمدا ھات
 خۆشى ژين كۆتايى پىهات
 تازەبۇوكى دەسپەنگىنى جوان و بە ھەش
 كچى كوردى وەك مرييەمى مەسىحائى
 پاكتىر بە لەش ھەلمگرت و بە ھەلەبى
 بىردىم بۇ ناو دەوارى رەش
 لە گەل كۆرى نەزانان و ھەلەزانان كىردىم ھاوبەش
 ھەر لە بىرام چۈن لە بىر كەم خەمە كانم
 ھەر وەيلانى دكتورىكەم
 تىمارى كا زامەكانم
 بەلام كوا دەرمانى بۇ شىئىپەنجەكەى بناغەدار
 كوا رچەيەك بۇ گەيشتن بە رېڭايەكى پىشىنگدار.

* * *

شەموڭ

شەموڭ شەوگارى تارم زۆر درېزە

گۈرا گۈرت شەوم يە كىسەر

كەم كەم كەم

شەوى تەنیايم ئازارە

رۇح لە نىيۇ چوو

شەھۆى ژىنەم عەجايىب رېڭە يە كە

پېرى لە دەرد ...

شەموڭ شەوگارم لە جاران

رەشتەرە ئەمشەو

شەكەت كەوتەم

چ وېرانە ژوانى دل

ھەتا ئەمشەو گەرم بۇوم

نەمدەزانى زامەكەم چەن كارىيە

شەموڭ زامى دلەم خويتە

كولالوھ ...

ھەر كەسەر ماوم

شەمۇ رۇونكەرەوەی ژىنى ٩ەشم
جاربەجار ھەروا كەم كەم بسووتى
بە كۆسپى ژىن دەمارى دل چزا
ئەمشە و چ بەدبهختى
نە رۆزىك بۇو لە ناو ژينا
نە شەوگارى بە دلشادى
شەمۇ گيان تو بسووتى و
من ئەسووتىم
تو لە بۇ من
من لە بۇ تو
شەمۇ گيان جاربەجار
ھەروا كەم كەم كەم
بسووتى ...

* * *

مهمنتر سینه

که مندال بووی

برسی دهبووی

به خویتی دهماره کانم

ورهی ژینم بو ئەناردى

که ئەنوسوستى

له رەنگى شينى ئاسمان

تۆرم ئەچنى بو پەرژىنت

شهو تا بەيان قەرەول بۇم

لای لانکە كەت

كە هەستايىت و وەرى كەھوتى

بە هەنگاوى جا ئە كەھوتى

دەستم رەورەوهى رېگات بۇو

نهك بکەوي

خوانە كرده زامار بىي

ئىستا پىرم

ھىزىم نىيە

بىمە پەرژىنى ئازارت

که و تم ناتوانم بِرُوْم

به و دهستهت وا

به ههزاری نازم کيشا

مه مترسينه

بمبه سه ر كيوى حه سرهت و

هه لمديره

* * *

برهه زنی هنر اسلامی

شهرهف

داری ئامانج تازه چرۇى دەرددەكىد و
خونچەي حەزى ئەكرايەوە
مەلەكانى گەرەكى خۆر
ليپاسى تېكۈشانيان لەبەر كردىبوو ...
دەرگاي سەربەستىيان دەكوتا
پۈوشيان ئەويىست بۇ هيلانە
تاوان دايىرىد
ئەو مەلە بى تاوانانە ھاواريان كرد
پەنا بىدەن
تاوان شاپەرمانى تەر كرد
بە بىرم دى
بزەي شىرينى سەرلىييان
ببۇه دۆعائى پارانەوە
بە بىرم دى
ھاوارى يارمەتى خواستن
ببۇه فرمىسىكىكى خويىن و
تكىك لە چاويان ئەچۈرە

لافاوه‌که‌ی رهشی دزیو لهوانه بwoo

نه‌فه‌س بچنی

په‌نایان به شه‌ره‌ف هیننا

به نائاگا

له کاتیک‌دا

له ناو گیژاوی تاوان‌دا

سووریان ده‌خوارد

ئه‌یانبینی

شه‌ره‌ف خوی

هه‌وری بارانی نفوورات بwoo

شه‌ره‌ف هه‌و بارانه بwoo

وا ئه‌باری ...

* * *

سنور

ئەم خەمە يشىم با بالا کات
وەکوو کىزى بالا بەرزى چاوه روانى
بە قەد بىست بە بىستى هيوا كان
مانگە شە و قوربانى بى هویە تى
ئەم شە و مە و هە تاو پىبەندى سنور
ئەگەر پىشنگى ئەستىران نو قمى تارىكى نە بىت
پىر بەم ئاگەستانە لە رزىنت بۇ ئەھىيەن
ئە و كاتەي بە نىيۇ دەنگەمدا پرووخاي
بە نىيۇ هەوارى چىركە كانمدا
وەکوو بە فر
بە سەر نىجە شىۋاوه كانمدا هاتىتە خوار و
ھىدى ھىدى
ھەنگاوه راز اوبيه كانى منت پىشكىنى
من بە دزەي نىگايەك پىر بە شارى
گۈرانىم كىرده گوينزەبانى ئەم كۆرپە يە
ئادەي بلى ...
شەقام ... شەقام

خەمى غەرييىت بۇ بلېم يان

ونبۇون لە نامۆيىدا

من قوربانى رەشەبام و

دەرزى چنى درك و دالى نامورادى

تو ئاوارەي گوناھىك و

مال ويرانى زستانى تۈوش

ئەو كاتەي شار پى دەبى

لە هاوار و خەم

با نەتهووه لە چىرۇكَا

نەتنووسنەوه

مەرۇ گيانە

سنوورەكان يەكجار زالمن

ناتگەمهوه تا جارى تر

لە ئامىزى خەونە سەۋەزە كانىتدا

ئارام بىرم

مەرۇ

من هاوارىيكم كە هيچ كاتى

بە هەوارت ناگەمهوه ...

* * *

هاواریک و مهودایه ک

دلمه ندم لیت

له یاده کانی گه ره کی با و

له بونی خاک و باران

له گریانی بولبول

کاتی میوانی گول

له پاکترین عه شقی ئه و دیو میله کانه و ه

دوايین به لینه کانی دواى شکاندن

گه لاریزانی حهز و

پشت کردن له هیلانه ...

له خوباییت، له خوبای

له هه لفرین و ئیتر نه گه رانه و ه

بیزاريیه ...

ئاسو ... نه مانه

هه رمانه

هاواریک و به لینیک پووشپه ر

کاتی هه لوهرین نیه

و هر زی رؤیشتن پیری کی بی مهودایه

ناشت

له سه ر گوند و چیا کان

شاپه ری گولی

ئه و دلهی هه لتوه راند

به لین بیت

گه ر له هیلانه نه بیت

چاو له تیشكی حه زت ناکه م.

* * *

بازهوان

ئاوريڭى باخەلى بىرەوەرى رۆزەكان و

زاخاوى جەستە

بازهوان

بارەشى گەردۇون و

برەنەنی ژيان و مردى خۆزىا

ئەشكەن خەلاتى بۇ مىوانە كەن تۈۋى مەلەك

ئاه و سەد ئاخى بى برانە وە

بى ئۆقرە بۇون و سووك فرۆشى كردگار

ھەلۇدا و گلاراوى چاوه كانم

چىنگ گىرنە وە و

چاوبىرىن لە ھەنگاوه شكاوه كانى

گەدايەك و تى زانى فرمىسىك

لىيۆ كرۆشتىن و گەرانە وە بۇ رۆزە كانى سەرچنار

بۇ جوانلىرىن عاشقى سەرددەم

چىرىن و چەمینە وە

گۇناھى بى تاوانى

هه موو رۆژى چاو له هه نگاوه كردن و
نه گۈرىنە وە به هەرچى جوانى دونيا
خۆزگە هه موو رۆژى لە رزىنى ئە و هه نگاوه
له بەر دەركى چاوه روانىمه وە
تىدەپەرلى ...

* * *

کام ئاسو

مانگ و سال و دل و پهزاره م به يه که وه به نده
ئهی زهر دترین دلداره که م
شهرت و پهیمانت

له ناو کام شاخی هه لپروزاوی کور دستانم
له بیر چوو

له کام سنور له بیرت چووم
له روخساری سووتاواي کام هه لؤ
له بالی شکاوی کام که وی له هیلانه ده رکراو
لیت بگه ریم

له کام کانی به خوین گیراوی کور دستان
ئاوي بیره و هریت بخومه وه

له ژووری ویرانی به جی ماوت
پیره ریوی هیلانه یان کرد ووه

جار جار سه ر بنیمه جینگای دلت
تاسه م بشکیت ... جا بیمه وه
ئهی بی به لینترین په ره سیلکه
له گریانی ژیر پی نرانی گه لایه ک

دلم و هزان هات و
 مال و بیرانی توم بیر که و ته و
 به لام ئهی چون له بیرت چووم
 کام بنه به رد و
 نیو کام شه رهفت بو بگه ریم
 سه ر گلکوی کام شه هید بچم و
 له هیجرانت هاوار بکه
 ئه و روزهی وا بی به زهی بی جیت هیشتم
 ده ماره کانی دلم که و ته زیر هه نگاوه کانت
 بؤیه رؤز له گه ل رؤز
 زیاتر و شک ده بم
 کام گولی یادت بون که م و
 ولا ته که م لی نه بیز ری
 کام شه قام لهم شاره دا بونی هه نگاوی توم پی نادا
 کام سه ربہ ستیم بو باس ئه که
 به کام بزهت بشنیمه و
 چاوه روانیه نازداره کهی منت به کی فروشت
 کام سه ربہ ستیم بو باس ئه که
 کام ئاسویه بو گه یشن

دلداره که ت ژیز پی ده نی ...

* * *

خیوه‌تی ئەوین

تو هەناسەی بەھاریکى
چى پاپىزە لەم ھەرئىمە سل ئە کا
تو رۆھىكى سەرگەردانى
بە سەر شاخ و گوندى ولا تەدا
تىئەپەرى و لە دواساتە كانى رۆژىكدا
ئەبىتە جوانى ئىۋارە و
لە ھەيوانى چاوهەروانىم ...
خیوه‌تی ئەوین ھەلئەدەي
تو هەناسەی شىعرى رووت و
کورى شۆخى ناو دىوان و شىعرستانى
تو ھېزى ھيواكانمى
ھەموو رۆژى
ھەوەل ھەنگاوى ھومىدەم
پى ھەلئەگرى

تو رووباري

سيوي عهشق

له گهـل رـهـوت بهـرهـوـهـوارـهـچـيـتـ وـ

بهـ قـيـدـيـسـيـ زـوـانـهـ گـاـتـ

توـ بـارـهـ گـايـ مـوقـهـ دـدـهـ سـاتـيـ هـهـ تـاوـيـ

هـهـ سـارـهـ كـانـ لـهـ دـهـورـيـ ئـاسـوـتـ ئـهـ گـهـ رـيـنـ

توـ زـنجـيرـيـ

حـهـ لـقـهـ حـهـ لـقـهـ

هـهـ رـيـمـ وـ هـهـ يـوانـ وـ هـهـ نـاسـهـ وـ

رووبـارـ وـ سـيـوـ وـ هـهـ سـارـهـ كـانـ

تـيـكـهـلـ ئـهـ كـهـيـ

دهـستـ لـهـ مـلـىـ يـهـ كـيـانـ دـهـ كـهـيـ

توـ ئـاسـوـ بـهـ باـهـرـ مـانـگـ وـ

هـهـرـ ئـهـ سـتـيـرـهـ وـ زـهـوـيـ

ژـينـيـشـ سـهـمـاـيـ حـهـزـتـ

بـهـ چـوـپـيـ هـهـورـيـ دـوـ گـيـانـيـ هـيـواـكـانتـ

بوـ بـگـرـنـ ...

* * *

ڙن و ئهويين

به نهينى

به زمانى لهنجه و نيگا

كه ليوانليوه له شهرما

له پژاني بزهيه کي يه کجاري نهارما

کورته نامه يه ک دهنيرم

خوايه خهت بات و پيي بغا

به نهينى

گورانيم و دله ترپه

ئه و کوتري پي به سته يه

ئاور به وه

با بهس فرميسکي به ستزمان

بؤت بروانى له دووره ووه

به نهينى

سه دجار وتم خوشم دهويي

نووسراوه له چاوي گه شما

کاتى که وه ک مهم راده بري

هه ر ته زووی خوشە ويستيته

دیت به له‌شما

خه‌یالیکی دووره دهسته

نیوه‌شه‌ویک دهس بینی به قژی ره‌شما

به نهینی

ئه‌گهر ئه‌مجاره دهس بدات

وه‌کوو لاولاو

خوم ده‌ئالینم له بالات

با دلی ئالوز و گهرمت

ساتیکیش بیت

له هه‌ناسه‌ی شیتیم بگات

به نهینی

سهر هه‌لنگری و

سەفەر بکەی تاکەی

نیگام

تکام

چاوەرپانیم

له تاسه‌ی ئەم هه‌وره ناگەی

(لیوم په‌نجه‌ی باخه‌وانیک چاوەرپانه)

بەری ماچى له دارى بە‌ژنى تو بچنى»

ژوان شیعریکی غهرب و دووردهستى

شەرەف دەورى لى تەنیوم

ھىزم نىھ جەغزى قەفەس بىھزىنم

ناوت بىنم

شیعریکی وەك تو جوان و بەرز

ساده و ساكار و ئىسک سووک

كەم بە ديارى و

بۆت بنىرم

گشت دەزانىن بە نەيىنى و بە ئاشكرا

حىكايهتى ژن و ئەۋىن

شیعریکە سەرریزى بىرين

مهلىكە لە ترسى چەقۇ

خۇ دوور ئەگرى لە ھەلفرىن.

* * *

دیده له خوینا شەلّ

هۆزراوهی چیت بۆ بنیرم

شیعر شەپولیکی شیته

دیاری مەنگى ياده کانت دەھەژىتنى و
دیسان دەبى مان بگرم و له سینەتدا

ھیور ھیور بم به باران
دلۇپ دلۇپ

بە چاوتدا بتويىمەوه
وه كوو جاران

هۆزراوهی چیت بۆ بنیرم

ئای سەد بريما

پالەوانى ئەم چىرۇكە

زمانى ئەشكى زانىبا

خوا هەلناڭرى

كفرم كرد و بوم به لەيلا

كفرم كرد و گربىي بهختىم

بە لکەي نىگاتەوه ئالا

له چی بدویم کوره که!

نا ... نا

غه ریبه!

کامه ترووسکهی سه رگه ردان

خولیا یه تی

بسکی خاوی ئەم قەسیدە

له بەر بکا

حەقمه ئىستا بىم بە پرسیار

بە بەرۆکى ئەو شوستە وە

پىنە كرا بە شەقامى

ھەراسە وە ...

* * *

بردن

جیم مه هیله

مهستی نیگام

مه خه سه ر پشتی شه قام

خاتووه کهی پشت په نجه ره و

هه ناسه م و قژی سپی

بیرت ده کا

سر وهی چپهی ناو کولانم

ئای به مالم

من ئه و چر که چهند منالم

زور زه حمه ته

قه تارهی و شهی بھسته زمان

چی دی بدوى له ئه و ينما

ئای چهن سه رسما

زريان بیت و بی هه والم

ھر خه ياله

له ئاميزتا خو بیینیته وھ فالم

ئای ده‌لام

من ئەم چرکە چەند منالىم

جىئىم مەھىلە

زۆر زەحمەتە

سەفەر بىكەى

ئەم منالىلە لە بىر بىكەى

فەراموش كەى ((لاـدـهـ)) ((لاـدـهـ))

خۇت بىسپىرىتە دەس جادە

منىش تا سىبەر لە سەرمە

تا بىت نىگات جلى بەرمە

ھەناسەيە بۆ ئەم تەرمە

چى چاوداگىرتنى گەرمە

بۆ ئەتۆرىيى

دىدە لە خوينتا شەلام

ئای بە مالىم

كەى بىتەوە ئەو چرکە يەى

من منالىم

* * *

شۆرپش

وەك دەلىن

رۇژىكى پايىزى

لە قەد پاڭ دەشتىكى يالھويال

منىكى كەس نە ويست

گريانم بە بالاى رۇژىكى پايىزى

لە قەد پاڭ دەشتىكى يالھويال

ئاشقى شۆرپش و ئازادى

دەخويىن

قوتابىم

ھەلگرى درووشمى رېڭارىم

نىشمان پەرسىتم

ھەر خويىن و ئاڭرە ھەلبەستم

ھەوالى چالاکى دەنيرىم

شاراوه سەھۋلى

بىرى كۆن دەتۈيىنمە وە

من كچىكى خويىن و خەباتم

گريمان بەختە وەر

کۆلوانه‌ی درووشمی دهربه‌دھر

هاوریمە سەراسەر

رپا بردووش هەتا دى کالترە و

شۆرشى نەھىنى وەك سەنگەر

خودا حافىز

من ئىتىر لېرە وە

ناھىيەن

ناتوانم

شۆرشن كەم

ئازادى نىشتىمان فيداناتان

گەر توانىم سەربەستى مەرۋەقىك راڭرم

لاىلايەتى سەربەستى

تا بەربەيان بەرپايە

لاىلايە رۇلەم لاىلايە

مەنوو بەرخۇدان تەنيا رېڭايە

شاخ بە شاخ رېڭر و بەربەست

ئەتى لايە لايە

مەنوو بەرخۇدان تەنيا رېڭايە.

* * *

ژنیک

من ژنیکی زۆر پیاوم
 یەکەم جار
 باوکم بwoo نازناوی پیاوەتى پىدام و
 لە كچبۇونم پاشگەزى دەكىردىم و
 بۇومە قارەمانى خەيال و
 بەجيى مېكىياج
 بارووتىم لە جانتام حەشاردا و
 شاخ و شاخ تەوارنىشى بۇوم ...
 دواترىش بەلینىكى ناوادەي دايىكم بwoo
 كچىنىلى ستاندم
 بۇومە مولكىكى دۆراو و
 جەستەم بwoo تاوانى كەبىرە
 من ژنیکی زۆر پیاوم و
 بۇ سەلماندىشى هەر خۆم
 خويىنم رېشتۈوه
 يەکەم جار
 دەستىم بە خويىنى ئەوينا رىيم سور بwoo

سەریم ھەلکەند

دۇوھم جار

دلدارەکەی بەرامبەرم گردد بەردەبازى پیاوهتىم و

مېشىكم پىزاند

سېيھم جار

ژنیتى و لەنجە و لارى ژنانەم

لە پىش چاوى ھەمووان سووتان

ئىستا ئىتىر من ژنیكى زۆر پياوم و

جەستەيە كى مەردووم لەگەل خۆم ھەلگرتۇوە و

نە ژنم و نە پياو و

بۇ سەلماندىنى پیاوهتىم

سالھايە تەنيای تەنيام ...

* * *

چەن لە زرووفاوه کانس دایکم نەپیست کەم
رەشاویک لە رەگىن دىلى بە هەنازىيەكى سۈرەتىر ئەسارە
ھەوەلىڭ زىنەتىنەيەكانت لە زەلەرى وە دەگۈرىشىن ...
چەن لە ئاوازە جولانە سەرگىكانت من دەپىست كەم ...

